

JORDBRUKSAVTALE

2010-2011

Inngått mellom Staten og Norges Bondelag
16. juni 2010

INNHOOLD:

1.	Innledning.....	4
2.	PRISBESTEMMELSER.....	4
	2.1 Produkter med målprisregulering.....	4
	2.1.1 Generelle bestemmelser.....	4
	2.1.2 Melk og melkeprodukter.....	5
	2.1.3 Lam- og svinekjøtt.....	6
	2.1.4 Egg.....	6
	2.1.5 Korn.....	6
	2.1.6 Grøntsektoren.....	7
	2.2 Referansepris kylling.....	8
	2.3 Storfekjøtt.....	9
3.	FONDSAVSETNINGER.....	10
	3.1 Landbrukets utviklingsfond (LUF).....	10
	3.2 Skadefondet for landbruksproduksjon.....	14
4.	MARKEDSREGULERING.....	14
	4.1 Markedsreguleringen på de enkelte sektorer.....	15
	4.2 Finansiering av inndraging og omsetning av melkekvoter.....	15
	4.3 Avsetningstiltak.....	15
	4.4 Tilskudd til råvareprisutjevningsordningen.....	15
5.	Pristilskudd.....	16
	5.1 Fastsetting av driftssenter for geografisk differensierte tilskudd.....	16
	5.2 Pristilskudd melk.....	16
	5.2.1 Grunntilskudd melk.....	16
	5.2.2 Distriktstilskudd melk.....	16
	5.3 Pristilskudd kjøtt og egg.....	17
	5.3.1 Grunntilskudd kjøtt.....	17
	5.3.2 Distriktstilskudd kjøtt.....	17
	5.3.3 Distriktstilskudd egg.....	18
	5.4 Tilskudd til norsk ull.....	18
	5.5 Tilskudd til grønt- og potetproduksjon.....	18
	5.5.1 Definisjoner.....	18
	5.5.2 Grunnlag for tilskudd.....	19
	5.5.3 Satser.....	19
	5.6 Frakttilskudd.....	20
	5.7 Prisnedskrivning av norsk korn.....	22
	5.8 Tilskudd til matkorn.....	22
	5.9 Prisnedskrivningstilskudd potetsprit og potetstivelse i avrensordningen.....	22
6.	Direkte tilskudd.....	23
	6.1 Produksjonstilskudd.....	23
	6.1.1 Søknadsfrist og registreringsdato.....	23
	6.1.2 Avgrensninger i produksjonstilskuddet.....	24
	6.1.3 Deltakere i prosjektet "Friskere geiter".....	24
	6.2 Driftstilskudd til melkeproduksjon.....	25
	6.3 Driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon.....	25
	6.4 Tilskudd til husdyr.....	26
	6.4.1 Satser.....	26
	6.4.2 Dyreslag m.v.....	28
	6.4.3 Tilskuddsberettigede områder.....	29
	6.5 Tilskudd til dyr på beite.....	29
	6.6 Tilskudd til bevaringsverdige storferaser.....	29

6.7	Areal- og kulturlandskapstilskudd	29
6.7.1	Satser	30
6.7.2	Vekstgrupper	30
6.7.3	Tilskuddssoner	31
6.7.4	Definisjoner av jordbruksareal	31
6.7.5	Arealgrunnlag	32
6.8	Virkemidler knyttet til husdyrgjødsel	34
6.9	Miljøprogram	34
6.10	Tilskudd til økologisk landbruk	35
7.	UTVIKLINGSTILTAK	37
7.1	Tilskudd til dyreavl m.m.	37
7.2	Tilskudd til frøavl m.m.	37
7.3	Tilskudd rådgivning	37
7.4	Tilskudd til pelsdyrfôrlag og tilskudd til pelsdyrfôr	37
7.5	Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak	38
	Tilskudd til fruktlager	38
8.	VELFERDSORDNINGER	38
8.1	Definisjoner	38
8.2	Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid	38
8.3	Tilskudd til avløsning ved sykdom m.v.	39
8.4	Medlemsavgift til folketrygden	40
8.5	Tilskudd til sykepengeordningen i jordbruket	40
8.6	Andre velferdstiltak	41
8.6.1	Tilskudd til landbruksvikarordningen	41
8.7	Tidligpensjonsordningen for jordbrukere	41
	VEDLEGG 1: Budsjettoversikt jordbruksoppjøret	42
	VEDLEGG 2: Soner for distriktstilskott for mjølk	43
	VEDLEGG 3: Soner for distriktstilskudd for kjøtt	55

1. INNLEDNING

Avtaleverket for jordbruket har til formål å regulere tiltak som er egnet til å fremme fastlagte mål for jordbruket, og som ikke er uttømmende regulert ved lov, stortingsvedtak eller forskrift. I hovedavtalens § 1-2 heter det blant annet at tiltak som nevnt ovenfor skal fastlegges i jordbruksavtaler som inngås for ett eller flere år om gangen, eller i endrings- eller tilleggsavtaler.

Denne jordbruksavtalen er inngått mellom staten og Norges Bondelag. For målpriser gjelder avtalen fra 01.07.2010. For det samlede bevilgningsnivå, over kap. 1150 og kap. 4150, gjelder avtalen kalenderåret 2011. Partene kan imidlertid bestemme tilpasninger i bevilgninger og satser inneværende år innenfor den samlede bevilgningsrammen. Avtalen blir lagt fram for Stortinget i vårsesjonen, og gjelder med forbehold om Stortingets godkjenning. Budsjettmessige konsekvenser av avtalen for 2011 er vist i vedlegg.

For overslagsbevilgningene (post 73) vil bevilgningsbehovet tilpasses de avtalte satser, faktiske volumendringer, og for noen poster verdensmarkedets priser. For de overførbare bevilgningene (post 70, 74, 77 og 78) er bevilgningene styrende, og Landbruks- og matdepartementet kan etter samråd med Norges Bondelag, justere de avtalte satser for å holde forbruket innenfor bevilgningen.

Det ligger til grunn i avtalen at importvernet skal praktiseres slik det framgår av sluttprotokoll fra forhandlingsmøte 12. mai 1995 (jf. St.prp. nr. 61 (1994-95), vedlegg 2). Endringer i importbestemmelsene er gjenstand for drøfting mellom jordbruksorganisasjonene og staten, og kan følges opp i henhold til Hovedavtalens § 2-2 og 2-4.

Forskriften for de enkelte tilskuddsordningene / reguleringer fastsettes av Landbruks- og matdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

2. PRISBESTEMMELSER

2.1 Produkter med målprisregulering

2.1.1 Generelle bestemmelser

Bestemmelsene i kapittel 2.1.1 gjelder dersom ikke annet er nevnt under de enkelte sektorer i kapittel 2.1.2 – 2.1.6.

Målprisene skal være priser jordbruket reelt sett skal kunne oppnå ut fra balanserte markedsforhold, det fastsatte importvern og de markedsreguleringsmuligheter som er til disposisjon. Artikkel 5 i landbruksavtalen i WTO (Special Safeguard Provisions) kan komme til anvendelse i spesielle situasjoner.

Målprisene er avtalt for representantvarer av definerte kvaliteter for kjøtt, korn, grønt og egg, og til råvarenivå for ku- og geitmelk, slik det framgår av kapittel 2.1.2 – 2.1.6. Klassifiseringsreglene skal ikke endres i avtaletiden.

Ansvarlig markedsregulator skal løpende rapportere oppnådde priser på noteringspunktet, dvs. noteringspris, til Statens landbruksforvaltning (SLF). Prisnoteringen på representantvaren skal som gjennomsnitt for avtaleperioden, ikke overstige målprisen. Dersom målprisen overskrides som gjennomsnitt for avtaleåret, skal SLF fastsette en særskilt styringspris for det påfølgende avtaleår. Styringsprisen fastsettes slik at oppnådd pris skal ligge tilsvarende under i det påfølgende avtaleåret. Dersom det etter denne bestemmelse eller avtalepartene på annet grunnlag har fastsatt en styringspris, har den alle funksjoner som normalt tilligger målpris, inkludert grunnlag for fastsetting av øvre prisgrense. Eventuelle avvik fra dette, som følge av særskilte forhold, skal avtales mellom partene.

Dersom overnotering ift. målpris skyldes høye priser internasjonalt med null-toll på importert vare, skal det ikke fastsettes særskilt styringspris for det påfølgende avtaleåret.

Dersom prisene på representantvarene overstiger øvre prisgrense to uker på rad, iverksettes tollnedsettelse jf. forskrift om administrative tollnedsettelse på landbruksvarer.

Økologiske varer som klassifiseres som representantvare, veies inn i prisnoteringen som standardvare og kan gis et fritt pristillegg.

Jordbruksorganisasjonene påtar seg gjennom markedsregulerende tiltak og prisnoteringer å holde gjennomsnittsprisene på de enkelte varegrupper for avtaleperioden på eller under de avtalte målprisene.

Ansvarlig markedsregulator for de enkelte sektorene skal rapportere til Statens landbruksforvaltning den dokumentasjon som er nødvendig for forvaltning og kontroll av prissystemet, jf. forskrift om administrative tollnedsettelse på landbruksvarer.

Omsetningsavgiften for jordbruksprodukter skal ligge på produsentsiden av målpris. Forskningsavgift, matproduksjonsavgift og kjøttkontrollavgift skal trekkes fra oppnådd pris før sammenligning med målpris.

2.1.2 Melk og melkeprodukter

Tabell 2.1 Målpriser for avtaleperioden for ku- og geitmelk

Varegruppe	Representantvare	Målpris, kr per l		
		Endret fra	Endring 01.07.10	Endret til
Ku- og geitmelk	Melk som oppfyller kravspesifikasjon for rå melk i forskrift om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 4-3.	4,41	0,13	4,54

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer oppnådd for melk av representantvare. Noteringssted er der melk passerer, eller ved direkte viderelevering til annet meieri, normalt ville passert basismeieri definert i innfraktordningen. Prisnoteringen skal omfatte melk som foredles av TINE BA og melk som TINE BA selger uforedlet til andre. Øvre prisgrense er målprisen + 5 prosent. Gjennomsnittsprisen for året veies etter kvanta for de ukentlige prisnoteringene.

For å sikre et prisuttak i markedet som gjør at jordbruksavtalens målpris kan realiseres, og sikre melkeprodusentene en mest mulig lik pris uavhengig av melkeanvendelse og geografisk lokalisering, fastsettes det tilskudd og avgifter for ulike produktgrupper og markeder, jf. omsetningsloven § 6. Tilskudd og avgifter fastsettes av Statens landbruksforvaltning som forskrift med hjemmel i prisutjevningforskriften. Fastsettelsen skjer på grunnlag av avtalepartenes føringer og etter høring av berørte parter. For å realisere tilsiktet prisuttak i 2010-2011 for ulike grupper av meierivarer økes avgiftene i prisutjevningsordningen for prisgruppe 2 (ikke smakstilsatte flytende produkter dagligvaremarkedet) og Biproduktgruppe 1 (fløte til kremfløteprodukter, dagligvare). Denne økningen i avgifter finansierer reduserte avgifter/økte tilskudd i andre grupper slik at økt råvarekostnad i disse gruppene ikke blir større enn om lag 5 øre per liter melk.

Dersom det av hensyn til likviditeten i prisutjevningsordningen er nødvendig å redusere tilskudd/øke avgifter i løpet av året, kan Statens landbruksforvaltning gjøre det og samtidig pålegge markedsregulator å redusere prisuttaket tilsvarende. Grensen for det samlede prisuttak i avtaleperioden vil i slike tilfeller bli fastsatt lavere enn målpris. På bakgrunn av prognoser og forslag fra TINE BA skal Statens landbruksforvaltning fastsette en ny grense for det samlede prisuttaket (styringspris).

For å sikre at uavhengige meieriselskaper og TINEs egne meierier står overfor reelt sett samme pris på melk som råvare, er råvareomsetningen lagt til en egen enhet i TINE (TINE Råvare), jfr. egen avtale mellom Statens landbruksforvaltning og TINE BA. Eventuelle brudd på denne avtalen skal forelegges for jordbruksavtalepartene for nærmere oppfølging.

2.1.3 Lam- og svinekjøtt

Tabell 2.2 Målpriser for avtaleperioden for lam- og svinekjøtt

		Målpris, kr/kg		
Varegruppe	Representantvare	Endret fra	Endring 01.07.10	Endret til
a. Lam	Lam ¹⁾ , alle klasser R og O unntatt R+ (fettgruppe 2-, 2 og 2+)	57,75	1,40	59,15
b. Gris	Slaktegris kl E og S med et gjennomsnitt for alle kjøttprosjenter og alle varegrupper under 85 kg	29,06	0,45	29,51

1) Unntatt ferske lam i tiden 1. juli til 1. september, samt gammelnorsk sau og dielam.

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer for hele slakt ved følgende slakterianlegg: Nortura Trondheim, Nortura Rudshøgda og Nortura Forus. Øvre prisgrense er målprisen + 10 prosent. Gjennomsnittsprisen for året veies etter ukentlige tilførsler. Som varegrupper regnes i denne forbindelse "lam" og "gris".

2.1.4 Egg

Tabell 2.3 Målpriser for avtaleperioden for egg

		Målpris, kr/kg		
Varegruppe	Representantvare	Endret fra	Endring 01.07.10	Endret til
a. Egg	Egg kl A over 53 g	16,54	0,70	17,24

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer oppnådd for egg av representantvare i løsvækt i brettpakning for egg fra produksjon i både tradisjonelle bursystemer og nye driftssystemer. Noteringssted for egg er Norturas anlegg i Hå. Øvre prisgrense er målprisen + 10 prosent. Gjennomsnittsprisen for året veies etter de ukentlige tilførsler. Som varegruppe regnes i denne forbindelse "egg".

2.1.5 Korn

Målprissystemet

Målprisene for korn er produsentpris på mathvete, matrug, bygg til fôr, havre til fôr og oljefrø av basis kvalitet levert til mottaksanleggene ved Oslofjorden, slik disse mottaksanleggene er definert av Statens landbruksforvaltning i forbindelse med prisnoteringen, samt Felleskjøpet Agri sitt anlegg i Trondheim for bygg,

Målprisene for korn og oljefrø er definert for vare med basis kvalitet i henhold til tabell 2.4 nedenfor:

Tabell 2.4 Kriterier for basiskvaliteter

Art	Vanninnhold %	Hektolitervekt kg	Fremmede bestanddeler %	Protein ved matkvalitet %	Falltall ved matkvalitet i sekunder
Hvete	15	79	≤ 1,0	12,0	200
Rug	15	72	≤ 1,0		120
Rughvete	15	69	≤ 1,0		
Bygg	15	64	≤ 1,0		
Havre	15	53	≤ 1,0		
Oljefrø	8		≤ 1,0		

For kornsesongen 2009/2010 er det fastsatt følgende målpriser (tabell 2.5):

Tabell 2.5 Målprisene for korn

Kornslag	Målpriser, kr pr. kg		
	Endret fra	Endring 01.07.10	Endret til
Hvete, matkorn	2,48	0,00	2,48
Rug, matkorn	2,32	0,00	2,32
Bygg, førkorn	2,14	0,00	2,14
Havre, førkorn	1,98	-0,03	1,95
Oljevekster	4,87	0,00	4,87

Priskurve

Ved utforming av priskurven i avtaleåret forutsettes det at markedsregulator i vesentlig grad tar hensyn til de kostnader som påløper for produsenter som lagrer korn og oljefrø utover i sesongen.

Prisnotering

Prisgrunnlaget er produsentprisnoteringer for basis kvalitet ved et utvalg av mottaksanlegg ved Oslofjorden, som fastsettes av Statens landbruksforvaltning samt Felleskjøpet Agri sitt anlegg i Trondheim for bygg. Noteringspris på målprisanleggene skal inkludere alle tillegg og trekk som ikke kan relateres til kornets matkvalitet og førverdi. Prisene noteres hver uke.

Ved notering av ukespris på korn og oljefrø skal produsentprisene for basis kvalitet veies med tilført mengde til prisnoteringsanleggene den aktuelle uken som oppfyller kravene til basis kvalitet, jf. tabell 2.4.

Noteringspris som gjennomsnitt for året beregnes ved å veie de noterte ukesprisene ved prisnoteringsanleggene med de ukentlige tilførsler til Felleskjøpgruppens mottaksanlegg og de mottaksanlegg der Felleskjøpgruppen har avtale om å være kornkjøper fra produsent.

Øvre prisgrense er til enhver tid definert som målpris + 10 prosent. Statens landbruksforvaltning gir nærmere retningslinjer angående prisnoteringer.

2.1.6 Grøntsektoren

Bestemmelsen i kapittel 2.1.1 om at prisnoteringen på representantvaren som gjennomsnitt for avtaleperioden ikke skal overstige målprisen, omfatter ikke grønntsektoren.

2.1.6.1 Poteter

Tabell 2.6 Gjennomsnittlig målpris for matpoteter.

Representantvare	Målpris, kr/kg		
	Endret fra	Endring 01.07.10	Endret til
Sams bulkvare over 42 millimeter ¹⁾	2,96	0,35 ²⁾	3,31

1. Poteter levert på utvalgte pakkeri fra produsent, ved 8 feilenheter, ikke justert for frakt til Oslo
2. Herav kr 0,20 tilskrives tekniske endringer av målprisgrunnlaget

Øvre prisgrense er 12 prosent over den til enhver tid gjeldende målpris. Ukentlige målpriser og øvre prisgrenser fastsettes av Landbruks- og matdepartementet etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

Når markedsaktørene rapporterer oppgjort pris til produsent til SLF, skal antall feilenheter på salgsvaren ut fra pakkeri oppgis. SLF skal regne om hva prisen tilsvarer ved et feilenhetsnivå på 8 ved å nytte en omregningsfaktor tilsvarende 1,3 prosent per feilenheter, av oppgitt pris. SLFs registrerte pris ved 8 feilenheter nyttes i forbindelse med administreringen av tollvernet. Prisene noteres hver tirsdag.

2.1.6.2 Grønnsaker og frukt

Av tabell 2.7 framgår prosentvis endring i gjennomsnittlige målpriser for grønnsaker og frukt som skal fordeles med virkning fra 01.07.10.

Tabell 2.7 Prosentvis endring i gjennomsnittlige målpriser for grønnsaker og frukt

	Jordbruksoppjøret 2010
Grønnsaker	3,1
Frukt	3,1

Målpriskurver og øvre prisgrenser for de enkelte plantekulturene fastsettes av Landbruks- og matdepartementet etter samråd med Norges Bondelag.

Øvre prisgrense er 12 prosent over den til enhver tid gjeldende målpris.

Prisene knyttes til kvalitetsgraden *Standard I*. Grunnlaget for prisnoteringene i forhold til målprisen for hagebruksprodukter fastsettes av Statens landbruksforvaltning, herunder type emballasje, pakningsstørrelse m.m. Prisnoteringen som legges til grunn er prisene ved partivis leveranse cif Oslo. Prisene noteres hver tirsdag.

2.2 Referansepris kylling

For produkter uten markedsreguleringstiltak fastsettes referansepris som grunnlag for administreringen av tollvernet. Referansepris fastsettes med basis i prisuttaket på engrosnivå i foregående avtaleår, beregnet av SLF. Øvre prisgrense er referanseprisen + 10 prosent. Artikkel 5 i landbruksavtalen i WTO (Special Safeguard Provisions) kan komme til anvendelse i spesielle situasjoner.

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer oppnådd for fjørfeslakt ved representantvaren som hel oppbunden kylling i bulkemballasje oppgitt fra utvalgte slakterier. Økologiske varer som

klassifiseres som representantvare, veies inn i prisnoteringen som standardvare og kan gis et fritt pristillegg.

Klassifiseringsreglene skal ikke endres i avtaletiden.

Forholdet mellom noteringspris og referansepris danner grunnlag for vurdering og iverksettelse av administrative tollnedsettelse. Dersom noteringsprisen på representantvaren overstiger øvre prisgrense to uker på rad, iverksettes tiltak for å bringe prisen ned til referanseprisnivå.

Omsetningsavgiften for jordbruksprodukter skal ligge på produsentsiden av referansepris. Forskningsavgift, matproduksjonsavgift og kjøttkontrollavgift skal trekkes fra oppnådd pris før sammenligning med referansepris.

Noteringsprisen for fjørfekjøtt beregnes på grunnlag av oppgaver fra markedsaktørene innen fjørfebransjen (dvs. slakterier eller slakterisammenslutninger). Disse rapporterer til Statens landbruksforvaltning med den dokumentasjon som er nødvendig for forvaltning og kontroll av prissystemet, jf. forskrift om administrative tollnedsettelse på landbruksvarer.

Markedsaktørene skal ukentlig rapportere produsert mengde og engrospris fordelt på ulike vektklasser, som grunnlag for Statens landbruksforvaltnings beregning av noteringsprisen. I stedet for oppnådd engrospris kan markedsaktørene rapportere produsentpris til SLF, men markedsaktørene må da gi den nødvendige tilleggsinformasjon slik at SLF kan kalkulere en pris for ferdig slaktet, oppbundet kylling i henhold til det definerte prisgrunnlaget.

2.3 Storfekjøtt

Markedsregulator Nortura skal fastsette og informere om planlagt gjennomsnittlig engrospris for hvert halvår. Den fastsatte engrosprisen er bindende oppover.

Prisgrunnlaget er engrosprisnoteringer for hele slakt av storfe ved representantvaren ”*Ung okse, alle klasser R og O unntatt R+ (fettgruppe 2-, 2 og 2+)*”, ved følgende slakterianlegg: Nortura Trondheim, Nortura Rudshøgda og Nortura Forus. Klassifiseringsreglene skal ikke endres i avtaletiden.

Økologiske varer som klassifiseres som representantvare, veies inn i prisnoteringen som standardvare og kan gis et fritt pristillegg.

Dersom noteringsprisen på representantvaren overstiger øvre prisgrenseprosent to uker på rad, iverksettes tiltak for å bringe prisen ned til planlagt prisløype knyttet til planlagt gjennomsnittlig engrospris fastsatt av markedsregulator.

Øvre prisgrenseprosent er 10 pst. over gjennomsnittlig oppnådd noteringspris på engrosprisnivå. Øvre prisgrenseprosent fastsettes med utgangspunkt i gjennomsnittlig oppnådd noteringspris i perioden fra 01.04. i foregående år til 31.03 i året forhandlingene gjennomføres. Dersom midlertidig overproduksjon har presset innenlandsk prisnivå, kan det tas hensyn til dette ved fastsetting av øvre prisgrenseprosent. Artikkel 5 i landbruksavtalen i WTO (Special Safeguard Provisions) kan komme til anvendelse i spesielle situasjoner.

Ansvarlig markedsregulator skal løpende rapportere til Statens landbruksforvaltning oppnådde priser på noteringspunktet, dvs. noteringspris og øvrig dokumentasjon som er nødvendig for forvaltning og kontroll av prissystemet, jf. forskrift om administrative tollnedsettelse på landbruksvarer.

3. FONDSAVSETNINGER

3.1 Landbrukets utviklingsfond (LUF)

Landbrukets utviklingsfond (LUF) hadde per 31.12.09 en egenkapital på 2 087,2 mill. kroner. Av kapitalen var 1 163,8 mill. kroner innestående i Norges Bank, 8,8 mill. kroner innestående i annen bank og 948,2 mill. kroner var i form av utlån.

For 2010 tilføres fondet 98,6 mill. kroner i omdisponerte midler over Jordbruksavtalen. Av disse benyttes 8,0 mill. kroner i 2010. Innvilgningsrammen og bevilgning til LUF økes med 31,9 mill. kroner, til totalt 1 130 mill. kroner ekskl. rentestøtte i 2011. I tillegg disponeres 5,0 mill. kroner av tilbakeførte reguleringsmidler. Tabell 3.1 viser fremføring av kapital situasjonen i LUF for perioden 2009 – 2011.

Tabell 3.1 Fremføring av kapital situasjonen i LUF for 2009-2011 med basis i faktisk fremlagt regnskap for 2009 og prognoser over fremtidige utbetalinger. Tall i mill. kroner

	2009	2010	2011
Bevilgning	885,8	977,8	1 014,7
Omdisponerte midler	73,3	98,6	
Ekstraordinære investeringstiltak	200,0		
Rammeoverføring fra kap. 1144, post 77 og kap. 1149		5,0	
Tildelt bevilgning fra kap. 1149, post 71	2,0	2,0	
Renteinntekter	18,0	7,8	10,5
Andre inntekter	10,4	12,0	6,0
Sum tilførsel	1 189,5	1 103,2	1 031,1
Utbetaling av tilskudd	1 037,3	1 256,9	1 245,6
Andre kostnader	10,3	9,3	8,3
Rentestøtte	70,7	61,7	61,8
Sum utbetalinger	1 118,3	1 327,8	1 315,6
Resultat	71,2	-224,6	-284,5
Egenkapital LUF per 31.12	2 087,2	1 862,4	1 578,9
Innestående i Norges Bank	1 163,8	1 038,3	869,9
Innestående annen bank	8,8		
Utestående investeringslån	948,2	824,1	708,9
Kortsiktig gjeld	-33,5		
Tilførsel	1 189,5	1 103,2	1 031,1
Netto tilførsel av kapital i forbindelse med investeringslån	127,0	124,2	115,1
Disponibel likviditet	1 316,5	1 227,4	1 146,2
Utbetalinger inkl. rentestøtte	1 118,3	1 327,8	1 315,6
Endring i likviditet	198,2	-100,4	-169,4

Innvilgningsrammen til LUF er fastsatt til 1 130 mill. kroner ekskl. rentestøtte i 2011. Tabell 3.2 viser fordelingen av midlene på ordningene under LUF for 2010 og 2011, omdisponerte midler i 2010 samt endring i innvilgningsramme fra 2010-2011.

Tabell 3.2 Oversikt over innvilgingsramme for LUF 2010 - 2011.

	2010	Omdisp. midler 2010	2011	Endring 2010- 2011
KSL Matmerk	46,0		46,0	-
Kompetanseprogrammet i landbruket (KIL)	6,0		6,0	-
Rekruttering, likestilling og kompetanse ¹⁾	20,0	4,5	20,0	-
Utviklingsprogram for matspesialiteter fra landbruket ²⁾	67,0		62,0	-5,0
Fylkesvise bygdeutviklingsmidler	418,0		444,5	26,5
Herav bedriftsretta midler (IN)	353,0		384,5	31,5
Herav utviklings- og tilretteleggingsmidler (FM)	65,0		60,0	-5,0
Sentrale bygdeutviklingsmidler ³⁾	18,0		17,0	-1,0
Inn på Tunet	8,0		9,0	1,0
Utviklingsprogram for grønt reiseliv	18,0		18,0	-
Mat langs Nasjonale Turistveger	2,0		2,0	-
Utviklingsprogram for innlandsfiske	4,0		4,0	-
Verdensarv	3,0		3,0	-
Skogbruk og bioenergi	218,0		228,0	10,0
Utviklingstiltak for geit/Friskere geiter	15,0		15,0	-
Forskning	44,0		48,0	4,0
E-sporing, fagpiloter ⁴⁾	2,0		2,0	-
Nasjonalt beiteprosjekt	6,5		5,0	-1,5
Fotråte - Prosjektet Friske føtter	2,0		-	-2,0
Sametingets midler til næringsformål og konfliktforebyggende tiltak jordbruk/reindrift ⁵⁾	2,0		3,0	1,0
Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	120,0		115,0	-5,0
Investeringsstøtte til organisert beitebruk ⁶⁾	6,0	2,0	11,0	5,0
Informasjons- og utviklingstiltak, miljø	10,0		10,0	-
Nasjonalt utviklingsprogram for klimatiltak	6,0		6,0	-
Utvalgte kulturlandskap	8,0		8,0	-
Andre utviklingstiltak i landbruket ⁷⁾	4,5		3,5	-1,0
Morsa/Vestre Vansjø	1,0		-	-1,0
Utviklingstiltak innen økologisk landbruk	43,0		44,0	1,0
Sum LUF, tilskudd	1 098,0		1 130,0	32,0
Rentestøtte	69,3		69,3	-
Sum LUF, tilskudd og rentestøtte	1 167,3		1 199,3	32,0
Tilbakeførte reguleringsmidler ⁸⁾	5,0	1,5	5,0	-
Innvilgningsramme inkl. reguleringsmidler	1 172,3	8,0	1 204,3	32,0

1) 20 mill. kroner er avsatt til ordningen som fylkeskommunene administrerer. 2010: 4,5 mill. kroner er i tillegg avsatt til rekrutteringsprosjekt til landbruksutdanning.

2) Tidligere VSP mat. 2011: Det settes av 1 mill. kroner til Måltidets hus innenfor rammen av programmet.

3) 2011: Reduksjon på 1 mill. kroner tilsvarer konfliktforebyggende tiltak jordbruk/reindrift som er flyttet til Sametingets midler til næringsformål og konfliktforebyggende tiltak jordbruk/reindrift, jf. note 5.

4) 2010: 2 mill. kroner over jordbruksavtalen og 2 mill. kroner over statsbudsjettet utenom kapittel 1150.

5) 2011: 2 mill. kroner til Sametingets midler til næringsformål og 1 mill. kroner til konfliktforebyggende tiltak mellom jordbruk og reindrift, jf. note 3.

6) 2010: Det avsettes i tillegg 2 mill. kroner til finansiering av kjøp av radiobjeller.

7) 2010: 2 mill. kroner til setersatsing, 2,5 mill. kroner til beiteareal for gås. 2011: Setersatsingen er avsluttet, dermed gjenstår kun bevilgningen til beiteareal for gås som økes til 3,5 mill. kroner.

8) 2010: Det avsettes i tillegg 1,5 mill. kroner til nasjonalt program for landbruksbygg og kulturlandskap, jf. tab. 3.3

Bevilgningen til KSL Matmerk videreføres med 46 mill. kroner i 2011. Bevilgningen inkluderer 2 mill. kroner til arbeidet med generisk markedsføring av økologisk mat, 2 mill. kroner til etablering av kompetanseprosjektet *Markedstjenester til lokalmatprodusenter* og 8 mill. kroner til markedsføring av Nyt Norge i 2011. Til markedsføringen av Nyt Norge forutsettes det at næringen bidrar med tilsvarende beløp fra fondene for omsetningsavgiftene.

Bevilgningen til KIL videreføres med 6 mill. kroner i 2011. KSL Matmerk har ansvaret for forvaltningen av tilskuddsordningen.

Bevilgningen til rekruttering og kompetanseheving i landbruket, som fylkeskommunene forvalter, videreføres med 20 mill. kroner i 2011. Det avsettes til sammen 4,5 mill. kroner til et treårig nasjonalt prosjekt for å styrke rekrutteringen til landbruksutdanning på alle nivå. Avtalepartene vil fram mot 2011, sammen med relevante aktører, utarbeide plan for prosjektet med tanke på organisering, innhold og gjennomføring. Prosjektet vil bli sett i sammenheng med øvrige midler til rekruttering og kompetanse i landbruket. Bevilgningen på 4,5 mill. kroner avsettes i 2010.

Som en videreutvikling av Verdiskapningsprogrammet for mat etableres det et Utviklingsprogram for matspesialiteter fra norsk landbruk. Anbefalingene fra rapporten "VSP mat etter 2010? – virkemidler til innovasjon, verdiskaping og mangfold på matområdet" fra mars 2010, legges til grunn for arbeidet med å etablere utviklingsprogrammet. Det etableres en styringsgruppe for utviklingsprogrammet bestående av Landbruks- og matdepartementet, Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukerlag, Fylkesmannen og Fylkeskommunen. Støtte til Bondens marked, Internationale Grüne Woche (IGW) og Måltidets Hus i Stavanger avsettes innenfor ordningen. Disponibel ramme til arbeid med omdømmebygging fordeles av styringsgruppen. Det avsettes en ramme på 62 mill. kroner til Utviklingsprogram for matspesialiteter fra norsk landbruk i 2011.

Landbruks- og matdepartementets strategi for næringsutvikling "Ta landet i bruk!" utgjør den nasjonale strategien for næringsutviklingsarbeid innen og i tilknytning til landbruk. Det bevilges 444,5 mill. kroner til fylkesvise bygdeutviklingsmidler i 2011. Innenfor denne rammen er det lagt til grunn en økning av bedriftsrettede midler på 31,5 mill. kroner, og en reduksjon av utviklings- og tilretteleggingsmidler på 5 mill. kroner. Innenfor rammen av de bedriftsrettede midlene innføres det et forsterket generasjonsskiftetilskudd/lån til personer under 35 år. Dette gjøres ved en sterkere prioritering av personer under 35 år innenfor tilskudd til investeringsstøtte, etablererstipend og tilskudd til bedriftsutvikling. Lønnsomhetsvurdering av prosjektene skal ligge til grunn for tildeling av midler. Den øvre grensen for tildeling av investeringsmidler er 750.000 kroner. Det er ikke noen nedre grense for størrelsen på søknader eller støttebeløp innenfor de fylkesvise BU-midlene.

Utlånsrammen for lån med rentestøtte videreføres med 1 000 mill. kroner også i 2011. Nivået for rentestøtteordningen er 50 prosent av "ST4X" (risikofri rente 3 år stat) i foregående kalenderår. Rentestøtten kan ikke overstige 4 pst.

Risikolån videreføres innenfor rammen av de fylkesvise BU-midlene.

Det settes av 17 mill. kroner til sentrale BU-midler i 2011. Fordelingen av halvparten av de sentrale BU-midlene gjøres i et separat møte mellom avtalepartene, etter tilsvarende praksis som tidligere år.

Det settes av 9 mill. kroner til Inn på tunet i 2011. Av dette avsettes det 4 mill. kroner til nasjonale og regionale utviklingsprosjekter og pilotprosjekter med nasjonal overføringsverdi i 2011. Avsetningen til kommunesatsingen i Inn på tunet-løftet videreføres med 5 mill. kroner for 2011. Partene er enige om etablering av statistikk for Inn på tunet. Dette følges opp i arbeidet med ny melding til Stortinget om landbruks- og matpolitikken.

Utviklingsprogrammet for grønt reiseliv videreføres med 18 mill. kroner i 2011. Innovasjon Norge bes om å foreta en vurdering av resultater og måloppnåelse for programmet.

Satsingen på Mat langs nasjonale turistveier videreføres med 2 mill. kroner i 2011. Satsingen er et samarbeid mellom Samferdselsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet, og skal

gjennom samarbeid utvikle helhetlige og tilgjengelige mat- og reiselivstilbud langs de nasjonale turistveiene med utgangspunkt i Nord-Gudbrandsdalen.

Utviklingsprogrammet for innlandsfiske videreføres med 4 mill. kroner i 2011.

Satsingen i Verdensarvområdene videreføres med 3 mill. kroner per år i fem år.

Det settes av 228 mill. kroner til skogbruk og bioenergi. Den endelige fordelingen av midlene gjøres i et eget møte mellom avtalepartene høsten 2010.

Prosjektet utviklingstiltak for geit videreføres med 15 mill. kroner i 2011.

Det avsettes 2 mill. kroner til finansiering av pilotprosjekter innen E-sporing i 2011.

Det avsettes 5 mill. kroner til nasjonalt beiteprosjekt i 2011, med målsetting om å utvikle sauehold med mindre tap av dyr på beite.

Bevilgningen til Sametingets midler til næringsformål videreføres med 2 mill. kroner i 2011.

Det avsettes 1 mill. kroner til konfliktforebyggende tiltak mellom reindrift og jordbruk.

Miljøvirkemidler på LUF

Partene er enige om fordeling av miljøvirkemidlene på LUF:

- Informasjons- og utviklingstiltak 10 mill. kroner. Midlene til informasjons- og utviklingstiltak fordeles i en sentral og en fylkesvis ramme i budsjettmøte mellom avtalepartene høsten 2010.
- Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) 115 mill. kroner.
- Investeringsstøtte til organisert beitebruk økes med 5 mill. kroner til 11 mill. kroner for 2011.
- Videreføre satsingen i Verdensarvområdene med 3 mill. kroner per år i 5 år. 8 mill. kroner til ordningen Utvalgte kulturlandskap for 2011.
- Nasjonalt utviklingsprogram for klimatiltak på 6 mill. kroner for 2011.
- Tredje år i Nasjonalt program for landbruksbygg og kulturlandskap 2 mill. kroner.
- Ordningen beiteareal for gås økes med 1 mill. kroner til 3,5 mill. kroner.
- Midlene til utviklingstiltak innen økologisk landbruk økes med 1 mill. kroner til 44 mill. kroner i 2011.

Forskning

Partene er enige om å avsette 48 mill. kroner til forskning for 2011. Oppfølging av prioriterte områder for forskning i St.meld. nr. 39 (2008-2009) Klimautfordringene – landbruket en del av løsningen, skal ha særlig prioritet. Dette er reduserte klimagassutslipp, økt karbonbinding i jord, matsikkerhet, mattrygghet, utnyttelse av mulighetsrommet innenfor endret klima og utvikling av fornybar energi fra landbruket. Andre prioriterte områder er økologisk produksjon, HMS, og økt forskningsbasert kunnskap på områder som prioriteres i rapporten Kunnskapsstatus og forskningsbehov for Inn på tunet (UMB 2008). Forskningsmidlene over jordbruksavtalen må ses i sammenheng med Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter og Norges forskningsråd sine programmer, slik at forskningsinnsatsen for landbruket skjer innenfor en omforent rolle- og ansvarsdeling mellom forskningsfinansierende aktører.

Disponering av tilbakeførte reguleringsmidler

I 2011 disponeres 5,0 mill. kroner slik det fremgår av tabell 3.3.

Tabell 3.3 Tilbakeførte reguleringsmidler disponert i 2010-2012, mill. kroner

Tiltak	2010	2011	2012
Nasjonalt program for landbruksbygg og kulturlandskap ¹⁾	3,5	2,0	2,0
Utviklingsprogram for frukt og grønt	2,0	2,0	2,0
Energi i veksthusnæringen	1,0	1,0	
SUM	6,5	5,0	4,0

1) 1,5 mill. kroner tilføres programmet i 2010, jf. tabell 3.2.

Nasjonalt program for landbruksbygg og kulturlandskap og satsingen på frukt og bær/kulturlandskap/reiseliv på Vestlandet videreføres i 2011.

3.2 Skadefondet for landbruksproduksjon

Tabell 3.4 Skadefondet for landbruksproduksjon. (Mill. kroner)

Egenkapital 01.01.10	Bevilgning 2010	Prognose forbruk 2010	Prognosert egenkapital 01.01.11	Budsjett 2011
76,4	40,0	40,0	76,4	30,0

Skadefondet dekker tilskudd til følgende ordninger:

1. Erstatning for klimabetinget svikt i plante- og honningproduksjon
  - Erstatning ved avlingssvikt
  - Tilskudd etter vinterskader på eng
  - Erstatning ved tap av bifolk og svikt i honningproduksjon
2. Erstatning for tap av sau på beite
3. Tilskudd ved kvalitetstap i epler grunnet rognebærmøll

Erstatningen ved avlingssvikt gis per vekstgruppe per foretak med lik egenandel for hele landet, fastsatt til 30 pst. Minsteutbetalingen er på 5 000 kroner og toppavgrensning for utbetaling av erstatning per avlingsskade og vekstgruppe er på 500 000 kroner.

Partene ble enige om å styrke Skadefondets kapital med 10 mill. kroner i 2010. Med virkning fra og med avlingssesongen 2011 gjøres endringer i samsvar med utredning fra SLF, jf. kap. 1 i rapport nr.1/2010 av 15.02.10 fra SLF og pkt. 13 i Sluttprotokoll av 15.05.10 fra jordbruksforhandlingene 2010.

4. MARKEDSREGULERING

Markedsreguleringen er et virkemiddel i de viktigste produksjonssektorene for å håndtere temporære overskudd og tilpasning i regionale og sesongmessige svingninger mellom produksjon og forbruk. I situasjoner med overproduksjon kan det være behov for mer omfattende tiltak for å tilpasse markedsført varemengde i forhold til avsetningsmulighetene slik at avtaleprisene kan tas ut. I slike tilfeller kan jordbruket gjennom markedsreguleringsorganisasjonene, med godkjenning og

støtte fra Omsetningsrådet, iverksette regulerende tiltak. Slike tiltak forutsettes å kunne bli finansiert av omsetningsavgiftsmidler og/eller midler til avsetningstiltak over jordbruksavtalen.

Tiltakene utformes slik at reguleringen skjer på et så tidlig ledd i produksjonskjeden som mulig, og at regulering skjer på billigste måte. Herunder forutsetter avtalepartene en nøktern og kritisk bruk av midler til opplysningsvirksomhet i lys av de løpende behov for markedsregulerings-tiltak.

Tiltakene skal virke konkurransenøytralt mellom samvirkemessige og ikke-samvirkemessige markedsaktører.

Reguleringseksporten begrenses av WTO-bestemmelsene. Reguleringseksport bør, med unntak for meierisektoren, bare benyttes ved tilfeldige overskudd. Reguleringseksport kan bare unntaksvis benyttes for storfekjøtt. Det legges videre vekt på at mulighetene for økt markedsrettet eksport utvikles innenfor rammen av WTO-bestemmelsene.

Det gis ikke anledning til å bevilge investeringstilskudd til reguleringsanlegg.

4.1 Markedsreguleringen på de enkelte sektorer

Markedsreguleringen finansieres av omsetningsavgift og forvaltes av Omsetningsrådet.

Markedsreguleringsansvaret er tillagt:

- TINE SA for melk
- Norske Felleskjøp BA for korn
- Nortura SA for kjøtt og egg

I grøntsektoren omfatter markedsreguleringen epler og poteter, og ansvaret er tillagt Grøntprodu-sentenes Samarbeidsråd.

4.2 Finansiering av inndraging og omsetning av melkekvoter

Inndraging av melkekvoter finansieres med omsetningsavgift. Vedtak om inndraging av melkekvoter og prisfastsetting for den sentralt administrerte kvotefordelingen vedtas av avtalepartene.

4.3 Avsetningstiltak

Tabell 4.1 Avsetningstiltak (Mill. kroner)

Ordning	Budsjett 2010	Budsjett 2011
Kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk	10,0	10,0
Andre avsetningstiltak for hagebruk og potet	3,9	3,9
Tilskudd til kadaverhåndtering	5,0	5,0
SUM	18,9	18,9

Bevilgede midler over delordningene avsetningstiltak hagebruk og potet og kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk tilføres Fondet for omsetningsavgifter, for å kunne bygge opp kapital til å gjennomføre ekstraordinære avsetningstiltak på epler og potet.

Departementet kan etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag bestemme at midler som ikke trengs til ett av de øremerkede formål, kan brukes til andre formål.

4.4 Tilskudd til råvareprisutjevningsordningen

Bevilgningen til underpost 70.12 *Tilskudd til råvareprisutjevningsordningen m.v.* reduseres med 54,1 mill. kroner fra 249,1 til 195 mill. kroner.

5. PRISTILSKUDD

5.1 Fastsetting av driftssenter for geografisk differensierte tilskudd

Alle foretak skal ha et driftssenter. Foretaket gis tilskudd etter den sone foretakets driftssenter er plassert i.

Driftssenteret stedfestes som hovedregel til den eiendommen der driftsbygningen ligger. Det kan registreres flere foretak med tilknytning til samme eiendom.

Dersom plasseringen av foretakets driftssenter i henhold til hovedregelen, ikke samsvarer med lokaliseringen av foretakets hovedproduksjon, legges driftssenteret til driftsbygningen på den eiendommen der den produksjonen med størst andel av foretakets omsetning er plassert. Dersom det fortsatt ikke kan utpekes noe driftssenter for foretaket, skal driftssenteret legges til den landbruksseiendommen som har størst jordbruksareal.

I tilfeller der plasseringen av foretakets driftssenter fører til økte tilskuddsutbetalinger, eller plasseringen ikke samsvarer med lokaliseringen av foretakets hovedproduksjon, kan forvaltningen fastsette annet driftssenter.

5.2 Pristilskudd melk

5.2.1 Grunntilskudd melk

Grunntilskuddet for geitemelk videreføres uendret med 3,11 kroner per liter.

5.2.2 Distriktstilskudd melk

Sonene for distriktstilskudd melk er fastsatt i Vedlegg 2. Foretak gis tilskudd etter den sone foretakets driftssenter er plassert i. Bestemmelsene om stedfesting av foretakets driftssenter gjelder som beskrevet i kapittel 5.1.

Tabell 5.1 Distriktstilskudd for melk.

Soner i henhold til vedlegg 2	Sats 2010, kr/l	Endring	Sats 2011, kr/liter
A ¹⁾	0,0	0,00	0,00
B	0,11	0,00	0,11
C	0,28	0,00	0,28
D	0,39	0,00	0,39
E	0,49	0,00	0,49
F	0,62	0,00	0,62
G	0,87	0,00	0,87
H	1,08	0,00	1,08
I	1,66	0,00	1,66
J	1,75	0,00	1,75

1) omfatter landet utenom sone B-J

Tidligere sone 0 og sone A slås sammen til sone A som laveste sone.

Omsatt foredlet melkeprodukt regnes om til melk nyttet i foredlingsprosessen etter omregningsfaktorer fastsatt i forskrift om kvoteordningen for melk. Mengde liter omregnet melk er grunnlag for beregning av tilskudd.

Det kan gis tilskudd for inntil 1 536 mill. liter melk.

5.3 Pristilskudd kjøtt og egg

5.3.1 Grunntilskudd kjøtt

Tabell 5.2 Gjennomsnittlig sats for grunntilskudd til kjøtt.

Dyreslag	Sats 2010, kr/kg	Endring	Sats 2011, kr/kg
Sau og lam	3,81	0,0	3,81
Geit	5,15	0,0	5,15

Det skal ikke gis grunntilskudd for lam med slaktevekt lavere enn 13,1 kg, med unntak av lam av rasen gammelnorsk sau.

Fastsettingen av variasjonen i satsene skal gjøres én gang per år. Satsene for grunntilskudd fastsettes av Landbruks- og matdepartementet etter samråd med Norges Bondelag. I særlige tilfeller kan det gis dispensasjon til avvik fra den fastsatte variasjonen av tilskuddet, ved store endringer i markedet for eksempel grunnet utbrudd av alvorlige dyresykdommer m.m.

5.3.2 Distriktstilskudd kjøtt

Sonene for distriktstilskudd kjøtt er fastsatt i Vedlegg 3. Foretaket gis tilskudd etter den sone foretakets driftssenter er plassert i. Bestemmelsene om stedfesting av foretakets driftssenter gjelder som beskrevet i kapittel 5.1.

Tabell 5.3 Distriktstilskudd for kjøtt

Soner i henhold til vedlegg 3	Dyreslag	Sats 2010, kr/kg	Endring	Sats 2011, kr/kg
1	Storfe, sau og geit	0,00	0,00	0,00
2	Storfe, sau og geit	4,55	0,00	4,55
3	Storfe, sau og geit	7,05	0,00	7,05
4	Storfe og geit	11,00	0,00	11,00
4	Sau	13,00	0,00	13,00
4	Gris	5,40	-0,30	5,10
5	Storfe og geit	11,60	0,00	11,60
5	Sau	13,50	0,00	13,50
5	Gris	5,40	0,00	5,40
Agder-fylkene, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal	Gris	1,10	0,00	1,10
Trøndelag	Kylling og kalkun	0,40	-0,40	0,00
Agder-fylkene, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal	Kylling og kalkun	0,40	-0,20	0,20

For utbetaling av distriktstilskudd med grunnlag i sone 4 og 5, er det et krav at både produsenten og slakteriet har sin beliggenhet i Nord-Norge. Det kan likevel utbetales distriktstilskudd etter satsene i disse sonene dersom transport av slaktedyr til slakteri i Nord-Norge ville være i strid med Mattilsynets regelverk for transport av levende dyr.

Dersom en produsent har mottatt gris, små- eller storfe fra en sone med lavere tilskuddssats, beregnes distriktstilskuddet ut fra den laveste tilskuddssonen, med mindre tilskuddsmottakeren senere har disponert og føret fram mottatt gris og småfe i minst to måneder, kalv i minst tre måneder og øvrig storfe i minst seks måneder før slakting.

Det kan gis tilskudd for inntil 186 mill. kg kjøtt.

5.3.3 Distriktstilskudd egg

Tabell 5.4 Distriktstilskudd for egg

Område	Sats 2010, kr/kg	Endring	Sats 2011, kr/kg
Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane, Hordaland, Nord- og Sør-Trøndelag	0,45	0,0	0,45
Nordland, Troms og Finnmark	1,05	0,0	1,05

Det kan gis tilskudd for inntil 44 mill. kg egg.

5.4 Tilskudd til norsk ull

Statens landbruksforvaltning skal etter forslag fra Nortura og Kjøtt- og fjørfebransjens landsforbund fastsette kvalitetsklasser for klassifisering av norsk ull. Grunnlaget for tildeling av tilskudd til ull omfatter også ullmengden på ulne skinn og pelsskinn. Statens landbruksforvaltning har ansvaret for differensiering av satsene mellom kvalitetsklasser. Det gjennomsnittlige tilskuddsbeløpet til norsk ull videreføres med 31,00 kr per kg for 2011.

5.5 Tilskudd til grønt- og potetproduksjon

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til grønt- og potetproduksjon står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 6.

5.5.1 Definisjoner

- **Frukt:** Epler, pærer, plommer, kirsebær og moreller til konsum og konservermarkedet.
- **Bær:** Jordbær, bringebær, solbær, rips, stikkelsbær og hageblåbær til konsum og konservermarkedet.
- **Veksthusgrønnsaker:** Tomat, slangeagurk og salat til konsummarkedet (inkl. salat på friland).
- **Poteter:** Matpotet: rå, uskrellet potet i vasket eller uvasket tilstand som frembys til forbruker, og potet til konsum som er bearbeidet gjennom oppdeling, skrelling og/eller koking.
- **Tilskuddsberettigede områder:** Soner for distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker er lik soner for areal- og kulturlandskapstilskudd, jf. kapittel 6.7.3. Distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge gis for poteter dyrket i Nordland, Troms og Finnmark.
- **Omsetningsledd:** Fruktlager, grossister og konserverindustri godkjent av Statens landbruksforvaltning. Godkjente foretak i markedsordningen for poteter.

5.5.2 Grunnlag for tilskudd

Grunnlaget for distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker og distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge, er produkter som er levert i perioden 01.01. - 31.12. året før utbetalingsåret. Det er en forutsetning for utbetaling at kvantumet i årsoppgave fra omsetningsleddene samsvarer med eller er større enn kvantumet i søknaden.

Foretak som søker om distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker og som samlet leverer under følgende minstekvantum, er ikke tilskuddsberettiget:

Tabell 5.5 Minstekvantum distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker

Produkt	Minstekvantum
Frukt	2 000 kg
Bær	1 000 kg
Samlet for tomat og slangeagurk	2 000 kg
Salat	5 000 stk

5.5.3 Satser

Distriktstilskuddet for potetproduksjon i Nord-Norge er kr 1,05 per kg matpotet.

Distrikts- og kvalitetstilskuddet for frukt, bær og veksthusgrønnsaker differensieres mellom grupper av produkter og soner, og er satt lik null over maksimalt kvantum for den enkelte produktgruppe. Tilskuddet avgrenses i tillegg av et maksimalt beløp per foretak. Maksimalbeløpet er differensiert mellom soner, og gjelder alle produksjoner sett under ett. Ved ulike satser innenfor en produktgruppe med felles maksimalkvantumsavgrensning, prioriteres produkter med høyeste sats først ved tilskuddsberegningen.

Tabell 5.6 Satser for distrikts- og kvalitetstilskudd frukt, bær og veksthusgrønnsaker

Satser for distrikts- og kvalitetstilskudd for grøntproduksjon 2010 ¹									
Produksjon	Intervall		Arealsoner og sats i kroner per kg/stk.						
	Fra	Til	1	2	3	4	5	6	7
Epler	1	50 000 kg	1,45	1,95	1,95	1,95	4,27		
Pærer			1,45	1,95	1,95	1,95	4,27		
Plommer			1,45	1,95	1,95	1,95	4,27		
Kirsebær			1,45	1,95	1,95	1,95	4,27		
Moreller			2,29	2,78	2,78	2,78	5,13		
Bær	1	38 000 kg	1,23	1,23	1,23	2,83	2,83	4,66	4,66
Tomat	1	94 000 kg	1,14	1,14	1,14	2,29	2,29	3,43	3,43
Slangeagurk	1	138 000 kg	0,67	0,67	0,67	1,35	1,35	2,02	2,02
Salat	1	200 000 stk.	0,42	0,42	0,42	0,84	0,84	1,24	1,24
Maksimalbeløp			115 000	139 000	139 000	215 000	256 000	323 000	323 000

1) For utbetaling i 2011.

5.6 Frakttilskudd

Tabell 5.7 Frakttilskudd, mill. kroner

Ordning	2010	2011
Frakttilskudd for slakt	71,5	131,5
Frakttilskudd for egg	7,9	7,9
Frakttilskudd korn/kraftfôr	166,8 ¹⁾	174,8 ¹⁾
SUM	246,2	314,2

¹⁾Omfatter mellomfrakt korn og stedfrakt kraftfôr

Tabell 5.8 Gjennomsnittlige tilskuddssatser i kr per kg for fraktordningene for kjøtt

Fraktsatser kjøtt	2010	2011
Innfrakt	0,315	ny ordning ¹⁾

1. Partene er enige om å følge forslagene i rapporten fra arbeidsgruppen for ny modell for innfrakt slakt, slik de er gjengitt i jordbrukets krav og statens tilbud. Anlegg med slaktevolum mindre enn 1 500 tonn per år defineres som små slakterier og behandles særskilt i innfraktordningen.

Innfrakttilskudd slakt utbetales til slakteri og utmåles på basis av avstand fra produsent til nærmeste aktuelle slakteri for dyreslaget. SLF kan fastsette nærmere bestemmelser om tilskudd for opplastingkostnader knyttet til transporten og innfrakttilskudd for slakterianlegg med mindre årlig slaktekvantum enn 1 500 tonn.

Ved leieslakt mellom slakterier utmåles tilskuddet ut fra det anlegg som gjennomfører inntransport og slakting. Tilskuddet gis også for innfrakt av dyr som leieslaktes for retur til produsent.

Innfrakttilskudd slakt gis ikke for transport innenfor en null-sone på 50 km rundt hvert slakterianlegg. Tilsvarende gis det ikke kompensasjon for ferge- og bomkostnader innenfor denne null-sonen.

Tabell 5.9 Tilskuddssatser for frakt av egg fra produsent til nærmeste eggpakkeri (innfrakt egg), øre per kg

Sone	km-avstand ¹⁾	Sats 2011, øre/kg	
		Landet	Tillegg i Nord-Norge
0	0-100	0,00	0,00
1	101-150	0,08	0,41
2	151-200	0,13	0,65
3	201-250	0,17	0,88
4	251-300	0,23	1,12
5	301-350	0,28	1,38
6	over 350	0,31	1,58

Som grunnlag for utbetaling av tilskudd fastsetter Statens landbruksforvaltning sone for hver enkelt kommune, basert på gjennomsnittlig avstand fra kommunen til nærmeste eggpakkeri som er listeført hos Statens landbruksforvaltning.

Prognosert andel av bevilgningen som går til ekstra tilskuddssats i Nord-Norge er 2,4 mill. kroner, tilsvarende avtaleåret 2010. Strekninger med ferge i fraktruta gis to sonetillegg pr. ferge begrenset til to ferger. For kommuner hvor det nyttes fergetransport bare fra en del av kommunen, kan denne delen legges i en avvikende sone.

Tabell 5.10 Sats for frakt av korn fra produsent eller mottaksanlegg i overskuddsområdet¹⁾ til nærmeste transittanlegg og tilskudd til frakt av matkorn fra mottaksanlegg i innlandet til produksjonsanlegg for matmel, 2011.

Sone	Avstand i km ²⁾	Sats, kr per tonn, 2011
0	0 - 20	0
1	21 - 50	19
2	51 - 150	42
3	Over 150	Fastsettes individuelt

1) Fylkene Akershus/Oslo, Vestfold, Østfold, Telemark, Buskerud, Hedmark og Oppland

2) Kommunene i overskuddsområdet plasseres i soner. En kommunes sone fastsettes med utgangspunkt i avstanden i kilometer fra sentrum i kommunen hvor produsenten eller mottaksanlegget er lokalisert, til nærmeste transittanlegg.

Tabell 5.11 Sats for frakt av økologisk korn fra produsent til nærmeste mottaksanlegg som kan ta imot den aktuelle arten, 2011.

2011	0	1	2	3	4	5	6	7
Sone, km	0 - 20	21 - 40	41 - 60	61 - 80	81 - 100	101-120	121-140	over 140
Sats, kr per tonn	0	13	25	37	48	59	70	81

Tabell 5.12 Sats for frakt av korn fra Oslofjorden¹⁾ til underskuddsområdet²⁾ og ved frakt av kli³⁾ og soya til Bergneset i Balsfjord

	Sats, kr per tonn 2010	Sats, kr per tonn 2011
Kristiansand	120	120
Stavanger/Fiskå	127	127
Vaksdal	138	138
Florø	147	147
Vestnes	153	153
Buvika/Trondheim	159	159
Steinkjer	165	165
Bergneset/Balsfjord	196	196

1) Kyststrekningen fra svenskegrensen t.o.m. Bamble-kommune

2) Ved frakt til produksjonsanlegg for tilvirkning av kraftfôr utenfor basissted fastsettes størrelsen på tilskuddet særskilt for de enkelte anlegg.

3) Ved frakt av kli til Bergneset i Balsfjord fra møllesteder utenfor overskuddsområdet kan det fastsettes særskilte satser.

Tabell 5.13 Sats for frakttilskudd til importert førkorn¹⁾ inklusive durra, mais og kli

	Sats, kr per tonn 2010	Sats, kr per tonn 2011
Vaksdal	11	11
Florø	20	20
Vestnes	26	26
Buvika/Trondheim	32	32
Steinkjer	38	38
Bergneset/Balsfjord	69	69

1) Det gis frakttilskudd til dekning av kostnader for sjøvert frakt av korn fra Stavanger og nordover i underskuddsområdet.

Stedfrakttilskudd: Bevilgningen til tilskudd til frakt av kraftfôr økes med 8 mill. kr. Statens landbruksforvaltning fastsetter nytt stedfrakttregulativ fordelt etter kommune med virkning fra 01.01.11.

5.7 Prisnedskrivning av norsk korn

Tabell 5.14 Sats for prisnedskrivning av norsk korn 2010/2011

Vekst	Sats, øre per kg ¹⁾		
	Satser 2009-2010	Endring 01.07.10	Satser 2010-2011
Korn	30,8		30,8
Økologisk korn	90,0		90,0
Oljevekster, lupiner og åkerbønner	169,0		169,0
Økologiske oljevekster, lupiner, bønner	260,0		260,0
Fôrerter	72,0		72,0
Økologiske fôrerter	120,0		120,0

1) Beregningsgrunnlag er kvantum med basis vanninnhold (korn 15 % og oljefrø 8 %). Ved vanninnhold over basis omregnes kvantumet til basis vanninnhold. Beregningen foretas på bakgrunn av tilskuddsmottakers innsendte kvalitetsanalyser av representative kornprøver fra hvert enkelt vareparti. Kvalitetsanalysene må tilfredsstillende krav til analysesikkerhet som Statens landbruksforvaltning fastsetter.

5.8 Tilskudd til matkorn

Satsen for matkornstilskuddet er 23,2 øre per kg. Beregningsgrunnlag er kvantum med basis vanninnhold (korn 15 % og oljefrø 8 %). Ved vanninnhold over basis omregnes kvantumet til basis vanninnhold.

5.9 Prisnedskrivningstilskudd potetsprit og potetstivelse i avrensordningen

Innenfor rammen av en avsetning på 20 mill. kroner videreføres en maksimal sats på 9,50 kroner per liter potetsprit i prisnedskrivningstilskudd.

Markedsordningen for poteter omfatter også avrensordningen. Avrensprisen fastsettes for tre år av gangen. Avrensprisen reduseres fra 55 til 45 øre per kg, og kan betales ut som gjennomsnitt for avrensesongen. Endringen i avrenspris blir iverksatt fra 01.07.2010. Dette innebærer at avrensprisen endres i den treårige perioden som ligger til grunn for gjeldende avrenspris.

Differensiering av avrenspris skal kunngjøres av produsent av rektifisert potetsprit før sesongstart for avrensløversene.

Produsenter av rektifisert potetsprit som mottar prisnedskrivningstilskudd, er ansvarlig for at den avtalte gjennomsnittsprisen tas ut. Produsent av rektifisert potetsprit bærer kostnadene ved en eventuelt høyere gjennomsnittspris enn 45 øre per kg. Ved en lavere gjennomsnittspris enn 45 øre per kg, etterbetaler produsent av rektifisert potetsprit etter sesongslutt differansen mellom fastsatt avrenspris og faktisk oppnådd pris, med et likt ørebeløp per kg for all avrens.

Avrensprisen er basert på råvarer som inneholder 16 % stivelse. Priskorreksjon etter stivelsesinnhold foretas etter en egen formel som fastsettes av Statens landbruksforvaltning.

I jordbruksforhandlingene 2010 ble partene enige om at det innføres et pristilskudd for salg av potetstivelse og videreforedlet potetstivelse til industrien på 2,50 kroner per kg stivelse innenfor en bevilgningsramme på 16 mill. kroner. Tilskuddet utbetales til produsent av stivelse etter mal fra prisnedskrivningstilskuddet for rektifisert potetsprit. Pristilskuddet hjemles i forskrift og iverksettes fra 1. januar 2011.

6. DIREKTE TILSKUDD

6.1 Produksjonstilskudd

Produksjonstilskudd omfatter alle ordningene i kapittel 6, med unntak av tilskudd til regionale miljøprogram. Produksjonstilskuddsordningene er regulert i Forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket av 22. mars 2002.

Satsene som fastsettes i jordbruksoppgjøret er foreløpige, og Landbruks- og matdepartementet kan etter samråd med Norges Bondelag justere satsene innenfor bevilgningen. Foretaket gis tilskudd etter den sone foretakets driftssenter er plassert i, med unntak for arealtilskudd. Bestemmelsene om stedfesting av foretakets driftssenter gjelder som beskrevet i kapittel 5.1. Arealtilskudd, inkludert arealtilskudd til økologisk landbruk, gis etter den sone arealene er lokalisert i.

6.1.1 Søknadsfrist og registreringsdato

Søknadsfristen er 20. august med registreringsdato 31. juli og 20. januar med registreringsdato 1. januar.

Ved oversittelse av søknadsfrist for produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid, blir det foretatt en reduksjon i tilskuddet med 1.000 kroner per foretak og virkedag etter fristens utløp dersom det ikke er gitt dispensasjon fra søknadsfristen. Søknader som leveres senere enn 1 måned etter søknadsfristen skal avvises dersom det ikke er gitt dispensasjon fra søknadsfristen. Dersom det ved en søknadsomgang inntreffer spesielle forhold som tilsier det, kan Statens landbruksforvaltning for alle søkere, eller nærmere spesifiserte grupper av søkere, bestemme at en eller flere virkedager ikke skal telle med ved beregning av reduksjon i tilskudd.

Søknadsfristene for de nasjonale tilskuddsordningene framgår av oversikten nedenfor.

20. august kan det søkes om:

- driftstilskudd til melkeproduksjon
- driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon
- tilskudd til husdyr
- tilskudd til dyr på utmarksbeite
- tilskudd til dyr på beite
- areal- og kulturlandskapstilskudd
- omleggingstilskudd til økologisk landbruk

- arealtilskudd til økologisk landbruk
- tilskudd til økologisk husdyrproduksjon

20. januar kan det søkes om:

- driftstilskudd til melkeproduksjon
- driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon
- tilskudd til husdyr
- tilskudd til bevaringsverdige storferaser
- tilskudd til økologisk husdyrproduksjon
- distrikts- og kvalitetstilskudd til frukt, bær og veksthusgrønnsaker (jf. kapittel 5.5)
- distriktstilskudd til potetproduksjon i Nord-Norge (jf. kapittel 5.5)

6.1.2 Avgrensninger i produksjonstilskuddet

Bunnfradrag for alle foretak er på 3 000 kroner per år.

Distrikts- og kvalitetstilskudd i grøntsektoren er unntatt fra bestemmelsene om bunnfradrag og reduksjon ved manglende miljøplan. Foretak som bare mottar produksjonstilskudd for honningproduksjon er unntatt fra bestemmelsene om miljøplan.

Beregnet beløp mindre enn 300 kroner for summen av produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid, blir ikke utbetalt.

Foretak som ikke har miljøplan får reduksjon i produksjonstilskuddet som vist i tabell 6.1.

Tabell 6.1 Reduksjon i produksjonstilskudd ved manglende eller mangelfull miljøplan

Areal, daa	Reduksjon, kr
< 250	8 000
251-500	12 000
> 500	18 000

Avgrensning i produksjonstilskuddet på grunn av manglende eller mangelfull miljøplan foretas med bakgrunn i arealgrunnlaget i søknaden. Dersom husdyrproduksjonen har et omfang som krever spredeareal utover arealgrunnlaget i søknaden om produksjonstilskudd, skal avgrensningen av tilskuddet beregnes med utgangspunkt i det areal som er nødvendig som spredeareal.

For foretak med driftssenter i kommunene Etnedal, Nord-Aurdal, Sør-Aurdal, Øystre Slidre, Vestre Slidre, Vang, Østre Toten, Vestre Toten, Gjøvik, Askøy, Bergen, Fjell, Os, Osterøy, Øygarden, Sund, Austrheim, Gulen, Lindås, Masfjorden, Meland, Modalen og Radøy gjelder følgende:

Dersom det er avvik mellom det antall storfe (sum alle kategorier, inkl. kyr, okser, ungdyr) som foretaket har oppgitt i søknaden om produksjonstilskudd og antallet storfe for den aktuelle registreringsdatoen i de registreringene i husdyrregisteret som foretaket er ansvarlig for, reduseres produksjonstilskuddet ved den aktuelle søknadsomgangen med 500 kroner per dyr i avvik. Dette gjelder med mindre foretaket til tross for avvik har oppfylt de relevante forpliktelser til registreringer i Husdyrregisteret og opplysninger i søknad om produksjonstilskudd.

6.1.3 Deltakere i prosjektet "Friskere geiter"

Kompensasjonen til deltakerne i tiltaket "Friskere geiter" for bortfall av produksjonstilskudd pga. at deltakerne ikke har tilskuddsberettigede dyr på søknadstidspunktet, er samordnet med kompensasjonen for gjennomføring av smittesaning i besetningen. Førstnevnte del av samlet kompensasjon kan gis i en avgrenset periode til oppbygging av produksjonsomfanget, maksimalt for tre år. Foretak som må foreta flere smittesaneringer har rett på kompensasjon for bortfall av

tilskudd inntil tre år for hver sanering. Denne utbetalingen er ikke avgrenset til å gjelde tilskudd for husdyr, men også andre aktuelle produksjonstilskudd. Deltakere i tiltaket "Friskere geiter" med kombinert geit- og sauehold kan også motta kompensasjon for sau, dersom det kan dokumenteres at sauene er slaktet pga. smittehensyn. Det vises til kap. 3.1 inkl. tab. 3.2.

6.2 Driftstilskudd til melkeproduksjon

Vilkårene for å kunne motta driftstilskudd til melkeproduksjon står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 andre ledd bokstav c.

Søknadsfristen er 20. august med registreringsdato 31. juli og 20. januar med registreringsdato 1. januar.

For driftstilskudd til melkeproduksjon og driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon kan det samlet gis tilskudd til inntil 27 100 foretak.

Start av kvoteåret for kumelk er 1. mars. Foretak som selger sin kvote, er berettiget driftstilskudd melk på linje med andre foretak med melkeproduksjon med grunnlag i søknadsomgangen per 20. januar i det året kvotesalget gjennomføres.

Tilskuddet beregnes på grunnlag av dyretall på registreringsdatoene 31. juli. og 1. januar med 50 pst. av sats for hver søknadsomgang. Foreløpige satser framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 6.2 Foreløpige satser kroner per foretak per år 2011¹⁾

	5 kyr eller mer per foretak, kr/foretak/år	4 kyr per foretak, kr/foretak/år	3 kyr per foretak, kr/foretak/år	2 kyr per foretak, kr/foretak/år	1 ku per foretak, kr/foretak/år
Kumelk, Nord-Norge	99 000	79 200	59 400	39 600	19 800
Kumelk, Jæren ²⁾	88 000	70 400	52 800	35 200	17 600
Kumelk, øvrige Sør-Norge	93 000	74 400	55 800	37 200	18 600
		Ved 27 geiter eller flere per foretak, kr/foretak/år		Redusert utbetaling per geit når det er færre enn 27 geiter per foretak, kr/geit/år	
Geitmelk			99 000		3 666

1) For samdrifter i melkeproduksjon gjelder de samme utmålingsbestemmelser som er angitt i tabellen.

2) Gjelder kommunene Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola og Randaberg

Definisjonene av dyreslag under kapittel 6.4.2. gjelder tilsvarende.

6.3 Driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 andre ledd bokstav e.

Søknadsfristen er 20. august med registreringsdato 31. juli og 20. januar med registreringsdato 1. januar.

For driftstilskudd til melkeproduksjon og driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon kan det samlet gis tilskudd til inntil 27 100 foretak.

Tilskuddet beregnes på grunnlag av dyretall på registreringsdatoene 31. juli. og 1. januar med 50 % av sats for hver søknadsomgang.

Satsen er 1 980 kroner per ammeku, regnet fra første ammeku, for foretak med 6 til 49 ammekyr, og 99 000 kroner per foretak for foretak med 50 eller flere ammekyr.

SLF fastsetter hvilke storferaser som kan gi grunnlag for driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon. Definisjonene av dyreslag nedenfor under kapittel 6.4.2. gjelder tilsvarende.

6.4 Tilskudd til husdyr

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til husdyr står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 første ledd.

For hester, sauer, utegangersau og ammegeiter er søknadsfristen 20. januar med registreringsdato 1. januar. For lamme- og kjeslakt, slakta gris og livgriser med levende vekt på minst 50 kg, er søknadsfristen 20. januar og beregningsgrunnlaget antall dyr solgt foregående kalenderår. For bikuber er søknadsfristen 20. august med registreringsdato 31. juli. For øvrige dyreslag er søknadsfristen 20. august med registreringsdato 31. juli og 20. januar med registreringsdato 1. januar.

Dersom foretaket har opphold mellom to innsett på registreringsdatoen og det foreligger kontrakt på kjøp av nye høner, kan det gis tilskudd for antall høner oppgitt ved forrige registreringsdato. Oppholdsperioden begrenses oppad til 12 uker, og regnes fra slakting til høner i nytt kull er 20 uker. For foretak som slakter høns før ordinær slakteuke for innsett gis det tilskudd når tiltaket gjennomføres etter vedtak i Omsetningsrådet, selv om oppholdsperioden mellom to innsett blir lenger enn 12 uker.

Hester som etter skriftlig avtale holdes i pensjon og (oppstalling) i vinterhalvåret mot godtgjørelse regnes også som disponert av foretaket når foretaket har ansvaret for stellet av hestene.

For satellitt-besetninger i purkninger gis tilskudd til husdyr for det antall dyr som disponeres av satellitten på registreringsdato.

6.4.1 Satser

Tilskuddet blir avgrenset til et maksimalt beløp per søker. For tilskudd som utbetales i 2011, dvs. søknadsomgangene 20. august 2010 og 20. januar 2011, er maksimalbeløpet 250 000 kroner per foretak. Tilskuddet til lammeslakt inngår ved beregning av maksimalbeløpet.

Tabell 6.3 Foreløpige satser, kr per dyr m.v. per år, 2011

Dyreslag m.v.	Intervall	Sats i kr/dyr/år ¹⁾	Maksimalt antall dyr støtteberettiget
Melkeku, ²⁾	1-16	3 700	340 100
	17-25	1 744	
	26-50	556	
Ammeku ²⁾	1-25	3 810	
	26-50	1 450	
Storfe ²⁾	1-250	787	648 100
Melkegeit og melkesau ²⁾³⁾	1-125	1 120	61 100
	126-250	412	
Sau/ammegeit over 1 år per 1. jan. ⁴⁾	1-50	1 010	1 053 300
	51-75	799	
	76-100	799	
	101-200	270	
	201-300	133	
Utegangersau (alle) ⁴⁾	1-300	180	
Lammeslakt ⁴⁾	kvalitet O og bedre	179	
	kvalitet O-små slakterier uten klassifisering tillegg for økologiske lam, kvalitet O- og bedre	63 ⁵⁾	
	over 3,5 kg	34	
Kjeslakt ⁴⁾	over 3,5 kg	80	
Avlsgris ²⁾ - Sør-Norge ⁶⁾ - Jæren ⁷⁾ - Nord-Norge	1-35	765	64 800
	1-35	615	
	1-35	1 052	
Slakta gris og gris solgt som livdyr med levende vekt på minst 50 kg ⁴⁾⁶⁾ - Jæren ⁷⁾	1-1 400	20	1 190 000
	1-1 400	16	
Verpehøner og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess ²⁾ - Sør-Norge - Nord-Norge - landet	1-1 000	10	Verpehøner: 3 623 900
	1-1 000	24	
	1 001-5 000	10	
Unghester under 3 år ⁴⁾	Alle dyr	1 000	
Bikuber ⁸⁾	1-250	300	

- 1) Satsen er null kroner per dyr utenfor de beskrevne intervaller.
- 2) For melkeku, ammeku, storfe, melkegeit, melkesau, avlsgris, verpehøner og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess utbetales tilskuddet med grunnlag i 50 % av sats for dyr på registreringsdato 31. juli og 50 % av sats for dyr på registreringsdato 1. januar.
- 3) Forutsetning for tilskudd til melkesau er at det kan dokumenteres at melka nyttes som råstoff ved lokal foredling.
- 4) Utbetales på grunnlag av søknadsomgangen med søknadsfrist 1. januar
- 5) Tilskuddet for lammeslakt gis i slike tilfeller etter en sats tilsvarende gjennomsnittlig klassifisering for øvrige intervaller lammeslakt, ekskl. øko-tillegg, ved den aktuelle søknadsomgangen.
- 6) Unntatt Jæren, se note 7.
- 7) Jæren - gjelder kommunene Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola og Randaberg.
- 8) For å være tilskuddsberettiget må foretak ha driftsomsfang på minst 25 kuber.

6.4.2 Dyreslag m.v.

Definisjon av dyreslag under punkt 6.4.1:

- *Melkeku*: Ku som har kalvet minst en gang og som er satt inn i produksjon av melk innenfor gjeldende ordninger om produksjonsregulering av melkeproduksjon.
- *Ammeku*: Ku som har kalvet minst en gang og som ikke er ”melkeku”.

For foretak

- der eier/medeier av foretaket også er deltaker i samdrift i kumelkproduksjon eller
- som driver storfekjøttproduksjon på eiendom eid helt eller delvis av deltaker i samdrift i kumelkproduksjon eller
- som driver storfekjøttproduksjon på eiendom hvor annet foretak driver kumelkproduksjon

gis det tilskudd som ”ammeku” for kyr av minst 50 pst. av kjøttferaser spesifisert av SLF. Slike dyr regnes sammen med avkom av slike dyr som et eget dyreslag i forhold til unntaksbestemmelsene i produksjonstilskuddsforskriften og avløserforskriften for foretak eid av deltaker i samdrift i kumelkproduksjon. For de nevnte typer foretak gis det ikke tilskudd for andre kyr.

For foretak som driver kumelkproduksjon, gis det tilskudd som ”ammeku” for kyr av minst 50 pst. av kjøttferasene spesifisert av SLF. Andre kyr som ikke er melkekyr, gis det tilskudd for som ”storfe”.

- *Storfe*: Øvrig storfe som ikke er melkeku eller ammeku.

For foretak

- der eier/medeier av foretaket også er deltaker i samdrift i kumelkproduksjon eller
- som driver storfekjøttproduksjon på eiendom eid helt eller delvis av deltaker i samdrift i kumelkproduksjon eller
- som driver storfekjøttproduksjon på eiendom hvor annet foretak driver kumelkproduksjon

gis det tilskudd som ”storfe” for avkom av ammekyr av minst 50 pst. av kjøttferasene referert i definisjonen av ”ammeku”.

- *Melkegeit*: Geit som har kjeet minst en gang og som er satt inn i produksjon av melk innenfor gjeldende ordninger om produksjonsregulering av melkeproduksjon.
- *Melkesau*: Sau over 1 år per 1. januar og som er satt inn i produksjon av melk som nyttes som råstoff til lokal foredling.
- *Ammegeit*: Geit som har kjeet minst en gang og som ikke er melkegeit.
- *Avlsgriser*: Purker som har født minst ett kull, og råner som er satt inn i avlen.
- *Slaktegriser*: Griser solgt til slakt samt som livdyr med levende vekt på minst 50 kg.
- *Verpehøner*: Høner som er minst 20 uker gamle, unntatt livkyllinger for salg.
- *Utegangersau*: Sauer som går ute hele året og stort sett greier seg selv.
- *Sau*: Over 1 år per 1. januar, og som ikke er utegangersau.
- *Hjort*: Hjort i oppdrett som går i inngjerdet hegn på innmark/utmark.
- *Lammeslakt*: Klassifiserte slakt.¹⁾
- *Kjeslakt*: Klassifiserte slakt over 3,5 kg slaktevekt.¹⁾
- *Bikuber*: En dronning og minst sju rammer med påsittende bier.

1) Klassifisering skal skje ved offentlig godkjent slakteri og av godkjent klassifisør.

Slakterier som slakter inntil 1200 sau/lam per år defineres som mindre slakterier. Produsenter som leverer lam til slike godkjente slakterier kan motta tilskudd til husdyr for lammeslakt, også om slakta ikke er klassifisert av godkjent klassifisør. Tilskuddet gis i slike tilfeller etter en sats tilsvarende gjennomsnittlig klassifisering ved den aktuelle søknadsomgangen.

6.4.3 Tilskuddsberettigede områder

Nord-Norge: Nordland, Troms og Finnmark. *Sør-Norge:* Resten av landet.

6.5 Tilskudd til dyr på beite

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til dyr på beite står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7.

Søknadsfristen er 20. august med registreringsdato 31. juli.

Tabell 6.4 Foreløpige satser for beregning av tilskudd 2011

Utmarksbeitetilskudd: Dyreslag		Sone	Satser kr/dyr
Kyr, storfe, og hest ¹⁾	Alle dyr	Alle	330
Sau, lam, geit og kje ¹⁾	Alle dyr	Alle	115
Beitetilskudd: Dyreslag		Sone	Satser kr/dyr
Kyr, storfe, hjort og hest ²⁾	Alle dyr	1-4	400
Kyr, storfe, hjort og hest ³⁾	Alle dyr	5-7	400
Sau, lam, geit og kje ²⁾	Alle dyr	1-4	60
Sau, lam, geit og kje ³⁾	Alle dyr	5-7	60

1) Minimum 5 uker på utmarksbeite

2) Minimum 16 uker beiting

3) Minimum 12 uker beiting

Det vil kunne være mulig å oppnå både utmarksbeitetilskuddet og beitetilskuddet for samme dyr innenfor ett år.

Antall uker beiting er det antall uker hvor hoveddelen av det daglige grovfôrinntaket til dyret skjer ved beiting av utmark eller innmark med tilfredsstillende beitemuligheter. Bare en mindre andel av daglig grovfôrinntak kan være grovfôr som er tilført utenfra eller slått på stedet.

Definisjonene av dyreslag under kapittel 6.4.1 gjelder tilsvarende. Sports-/hobbyhester som etter skriftlig avtale beiter på innmark som disponeres av et foretak, anses som disponert av foretaket.

6.6 Tilskudd til bevaringsverdige storferaser

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til bevaringsverdige storferaser står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 7 andre ledd nummer 2.

Som bevaringsverdige storferaser regnes sidet trønderfe og nordlandsfe, østlandsk rødkolle, dølafe, vestlandsk raudkoll, vestlandsk fjordfe og telemarkfe. Kyr er både melkekyr og ammekyr som har kalvet minst én gang. Okser må være 12 måneder eller eldre ved søknad om tilskudd. For å være berettiget tilskuddet må dyrene være minst 7/8 raserene.

Søknadsfristen er 20. januar med registreringsdato 1. januar.

Tilskuddet beregnes etter en foreløpig sats på 1 300 kroner per dyr. Det gis kun tilskudd for 2 gårdsokser av samme rase per foretak.

6.7 Areal- og kulturlandskapstilskudd

Vilkårene for å kunne motta areal- og kulturlandskapstilskudd står i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 5 første ledd.

Søknadsfristen er 20. august med registreringsdato 31. juli.

6.7.1 Satser

Maksimalt tilskuddsberettiget areal er 9,7 mill. daa (inkl. innmarksbeite)

Tabell 6.5 Foreløpige satser, kr per daa 2011

Vekst	Intervall Dekar	Sone						
		1	2	3	4	5	6	7
Kulturland- skapstilskudd	Alt areal	191						
Satser arealtilskudd:								
Grovfôr	0-250	75	0	99	208	236	266	
Grovfôr	Over 250	50	0	50	50	50	266	
Korn	0-800	113	165	236				
Korn	Over 800	102	152	221				
Potet	Alt areal	65				915		
Grønnsaker	0-80	450				1550		
Frukt og bær	0-40	650			1100	1 150		

6.7.2 Vekstgrupper

Tabell 6.6 Følgende vekstgrupper gjelder:

Vekstgruppe	Vekst
Grovfôr	Fulldyrka eng, overflatedyrka engareal til slått og beite, innmarksbeite, nepe, kålrot til fôr, fôrbete, raigras, fôrraps, fôrmargkål, grønnfôrnepe og øvrige grønnfôr- og silovekster
Korn	Hvete, rug, rughvete, bygg, havre, oljevekster, erter og bønner til konservering, engfrø og annet frø til modning, korn til crossing
Poteter	Poteter
Grønnsaker	Matkålrot og grønnsaker på friland (inkl. urter og karve)
Frukt og bær	Epler, pærer, plommer, moreller, kirsebær, jordbær, andre bær- og fruktarter, planteskoler og blomsterdyrking på friland

6.7.3 Tilskuddssoner

Tilskuddet gis etter den sone arealene er lokalisert i.

Tabell 6.7 Landet er delt inn i følgende soner

Sone	Område	Kommuner
1	Østfold Akershus/Oslo Hedmark Buskerud Vestfold	Alle kommuner unntatt Rømskog Vestby, Ski, Ås, Frogn, Nesodden, Oppegård, Bærum, Asker, Oslo Hamar, Ringsaker, Løten, Stange Drammen, Hole, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Lier, Røyken, Hurum
2	Rogaland	Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola, Randaberg
3	Østfold Akershus Hedmark Oppland Buskerud Telemark Rogaland	Rømskog Resten av Akershus Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Elverum Lillehammer, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Jevnaker, Lunner, Gran, Søndre Land Kongsberg, Ringerike, Modum Porsgrunn, Skien, Siljan, Bamble, Sauherad, Bø, Nome Strand, Bjerkreim, Gjesdal
4	Sør-Trøndelag Nord-Trøndelag	Trondheim, Ørland, Rissa, Bjugn, Meldal, Orkdal, Melhus, Skaun, Klæbu, Malvik Steinkjer, Stjørdal, Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy, Snåsa
5	Hedmark Oppland Buskerud Telemark Aust-Agder Vest-Agder Rogaland Hordaland Sogn og Fjordane Møre og Romsdal Sør-Trøndelag Nord-Trøndelag	Resten av Hedmark Resten av Oppland Resten av Buskerud Resten av Telemark Hele fylket utenom kommunene Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola, Randaberg, Strand, Bjerkreim og Gjesdal Resten av Sør-Trøndelag Resten av Nord-Trøndelag
6	Nordland Troms	Hele fylket unntatt kommunene Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæningen
7	Troms Finnmark	Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæningen

6.7.4 Definisjoner av jordbruksareal

De tre hovedkategoriene av jordbruksareal bygger på definisjonene i Handbok fra Skog og landskap 01/2007 (Markslagsinstruksen)

- **Fulldyrket jord** er jordbruksareal som er dyrket til vanlig pløyedybde og som kan brukes til åkervekster eller til eng. Arealet skal kunne fornyes ved pløying¹.
- **Overflatedyrket jord** er jordbruksareal som for det meste er ryddet og jevnet i overflaten, slik at maskinell høsting er mulig.
- **Innmarksbeite** er jordbruksareal som kan benyttes som beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Minst 50 prosent av arealet skal være dekket av grasarter / beitetålende urter².

¹ Kriteriet er at arealet skal kunne pløyes til vanlig pløyedybde, dvs. 20 cm. Selv om en i dag kan tenke seg fornying av eng ved bruk av andre metoder som f.eks. grunn jordarbeiding, skal kravet forstås slik at arealet må kunne fornyes ved pløying. Dette krever et tilnærmet steinfritt ploglag på 20 cm.

² Nærmere presisering av grasarter / beitetålende urter er gitt i markslagsinstruksen.

Areal skal beregnes i horisontalplanet. Målingene og arealklassifikasjonen følger for øvrig prinsippene som ligger til grunn for nasjonale standarder for kartdata.

Ved arealberegning av innmarksbeite skal etter gjeldende retningslinjer innslag av ikke-jordbruksareal som fjell, sumper, dammer og skog som per enhet er større enn 1,0 dekar, trekkes fra.

I tilskuddssammenheng stilles følgende tilleggskrav til innmarksbeite: Arealet skal være avgrenset med permanent gjerde mot utmark, med mindre området har naturlige avgrensninger som elver, fjell og lignende. Det kan ikke gis arealbaserte tilskudd for innmarksbeitearealer som ikke beites tilstrekkelig til at arealtilstanden over tid opprettholdes. Alt nytt areal skal godkjennes av kommunen i hvert enkelt tilfelle. Fylkesmannen kan fastsette ytterligere krav der dette er formålstjenlig. Fylkesmannen kan dispensere fra kravet om at innmarksbeiteareal skal være avgrenset med permanent gjerde mot utmark, i de tilfellene kravet til gjerde gjør det vanskelig å utnytte arealet til beiting.

6.7.5 Arealgrunnlag

- Tilskuddet, inkl. satsen for ”Kulturlandskapstilskudd”, gis til areal som faller inn under vekstgruppene definert i kapittel 6.7.2. og til areal som nyttes til grønn gjødsling i vekstskifte med økologisk korn, poteter, grønnsaker, frukt og bær. Restarealer i tilknytning til fulldyrka og overflatedyrka jord, inkl areal til fangdammer, kantsoner mot vassdrag o.l. som ikke faller inn under de definerte vekstgruppene, gis ikke Areal- og kulturlandskapstilskudd, men kan gis tilskudd over de regionale miljøprogrammene.
- Alt areal skal som hovedregel høstes eller avbeites minst én gang i løpet av vekstsesongen. Det kan gis tilskudd for nyplanta frukt- og bærfelt.
- Det gis ikke areal- og kulturlandskapstilskudd for areal som er grunnlag for utbetaling av erstatning etter Forskrift 21. juli 2004 nr. 1131 om erstatning etter offentlige pålegg og restriksjoner i plante- og husdyrproduksjon.
- Vekster på areal som i sum er mindre enn ett dekar er ikke berettiget areal- og kulturlandskapstilskudd.
- Ved utleie av beiterett for sports-/hobbyhester i pensjon om sommeren: Arealet som beiteretten omfatter, kan tas med i arealgrunnlaget til utleierens foretak. Avtale om beiting skal foreligge skriftlig.

Produksjon av grovfôr for salg:

- Dersom grovfôr blir produsert for salg, er det et krav at grovfôret er gjort lagringsdyktig og blir tatt ut fra selgers lager, dvs. at det selges som høy eller ensilert gras, leveres fra rôtvekstlager, eller blir brikettert.
- Salg er avhendelse av en spesifisert mengde høy eller surfôr til regningsvarende pris. Alt annet salg av grovfôr skal regnes som bortleie av vedkommende jordbruksareal.

Avgrensning av tilskuddsberettiget grovfôrareal:

Tilskuddsberettiget areal avgrenses på følgende måte:

1. Innmarksbeitearealet avgrenses først ved at det maksimalt kan godkjennes det antall dekar per beitedyr som går fram av tabellen nedenfor.

Tabell 6.8 Avgrensning av tilskuddsberettiget innmarksbeiteareal

Dyregruppe	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Hester, alle dyr inkludert hester i pensjon i beitesesongen	5,5	6	7,5
Melkeku og ammeku	7	7,5	9
Storfe, lama, alpakka og esel.	3	4	5
Sauer 1 år og eldre per 01.06 evt. ved beiteslipp	2,2	2,8	3,3
Sauer 1 år og eldre per. 01.06 evt. ved beiteslipp og som går mindre enn 5 uker på utmarksbeite	3,7	4,2	5,0
Uteangersau, alle	1,7	2,1	2,5
Melkegeiter, ammegeiter og hjort	2	2,5	3

2. Deretter foretas det en normering av innmarksbeitearealet med faktor 0,6, dvs. at 1 daa innmarksbeite = 0,6 daa fulldyrket/overflatedyrket areal. Innmarksbeiteareal ut over dette tas ikke med videre i beregninga.
3. Til slutt avgrenses grovfôrarealet
  - a) Maksimalt antall daa grovfôrareal som kan godkjennes per grovfôrdyr framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 6.9 Avgrensning av tilskuddsberettiget grovfôrareal

Dyregruppe	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Hester, alle dyr unntatt hester i pensjon i beitesesongen	12	13	15
Melke- og ammeku	14	15	18
Storfe, hjort, lama, alpakka og esel. Hester i pensjon i beitesesongen	5	5,5	6,5
Melkegeiter og ammegeiter	1,75	2	2,25
Sau 1 år og eldre per 01.06 evt. ved beiteslipp	1,9	2,2	2,5
Uteangersau, alle	1	1,25	1,5
Avlspurker, struts og kaniner	0,75	1	1,25
Økologisk slaktegris	0,2	0,25	0,3
Sauer 1 år og eldre per 01.06 evt. ved beiteslipp og som går mindre enn 5 uker på utmarksbeite	2,8	3,1	3,6
Sauer 1 år og eldre per. 01.06 evt. ved beiteslipp og som beiter på innmark hele sommeren som følge av rovviltsituasjonen. Vurdert av fylkesmannen.	3,3	3,6	4,1

Arealer der det produseres grovfôr til oppdrett av dyreslag som ikke er nevnt i tabell 6.9, kan tas med i arealgrunnet for areal- og kulturlandskapstilskuddet i særlige tilfeller. Normert arealbehov fastsettes av kommunen.

- b) I tillegg til tilskuddsberettiget grovfôrareal fremkommet under kapittel 3 a over, kan det gis tilskudd for areal til produksjon av grovfôr for salg. Nedre grenser for avling som kan godkjennes ved beregning av tilskuddsberettiget areal ved produksjon for salg, framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 6.10 Minimumsavling for beregning av areal ved grovfôr salg, kg per daa

	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Høy	400	375	325
Surfôr	1000	950	800

Etter eventuelle avgrensninger med grunnlag i punktene 1-3 ovenfor framkommer tilskuddsberettiget grovfôrareal for foretaket. Grovfôrareal utover dette er ikke tilskuddsberettiget.

6.8 Virkemidler knyttet til husdyrgjødsel

Pilotprosjektet for miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel er utvidet slik at det fra 2010 omfatter utvalgte områder i Hedmark, Buskerud, Rogaland, Sogn og Fjordane og Nord-Trøndelag.

Det avsettes 14 mill. kroner til pilotprosjektet for søknadsomgangen august 2010 med utbetaling i 2011.

6.9 Miljøprogram

Regionale miljøprogram

Midlene skal brukes til rettighetsbaserte ordninger utformet i henhold til nasjonalt miljøprogram og de regionale miljøprogrammene for fylkene.

Total ramme for regionale miljøprogramtilskudd settes til 410 mill. kroner.

Tabell 6.11 Fylkesvis fordeling av midler i mill. kroner til regionale miljøprogram med utbetaling i 2011.

Fylke	2011
Østfold ¹⁾	39,0
Oslo/Akershus ²⁾	50,0
Hedmark	42,0
Oppland	53,3
Buskerud	21,9
Vestfold	16,9
Telemark	11,6
Aust-Agder	3,7
Vest-Agder	6,0
Rogaland	24,0
Hordaland	19,4
Sogn og Fjordane	24,0
Møre og Romsdal	17,7
Sør-Trøndelag	24,0
Nord-Trøndelag	26,4
Nordland	17,7
Troms	9,3
Finnmark	3,1
Sum	410,0

1) Hvorav minimum 5,9 mill. kroner til Morsa

2) Hvorav minimum 1,7 mill. kroner til Morsa

6.10 Tilskudd til økologisk landbruk

Vilkårene for å motta omleggingstilskudd, arealtilskudd til økologisk landbruk og tilskudd til økologisk husdyrproduksjon står i henholdsvis § 5 og § 7 i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket.

Søknadsfrist for omleggings- og arealtilskudd er 20. august med registreringsdato 31. juli. Søknadsfrist og registreringsdato for tilskudd til økologisk husdyrproduksjon er de samme per husdyrslag som for tilskudd til husdyr.

Tilskudd kan gis til foretak som disponerer areal eller husdyr når produksjonen skjer etter bestemmelsene i forskrift av 4. oktober 2005 nr. 1103 om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler. Arealer og husdyr må inspiseres og godkjennes av Debio før tilskudd kan utbetales.

Som hovedregel er arealgrunnlaget det samme for tilskudd til økologisk landbruk som for areal- og kulturlandskapstilskudd. Unntakene er beskrevet nedenfor. Ved én søknadsomgang kan det ikke gis både omleggings- og arealtilskudd for samme areal, med unntak av grønngjødslingsarealer i andre karensår der det både kan gis arealtilskudd og omleggingstilskudd.

Definisjoner

- Økologisk landbruksproduksjon: Økologisk landbruksproduksjon er landbruksproduksjon som tilfredsstiller produksjonskravene i forskrift av 4. oktober 2005 nr. 1103 om produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter og næringsmidler.
- Karens: Karenstid er tiden fra påbegynt omlegging av en produksjon til produksjonen kan godkjennes som økologisk drevet. Arealet defineres i karenstiden som karensareal.
- Vekst og vekstgrupper: Se tab. 6.6.
- Dyreslag: Se kap. 6.4.2.

Omleggingstilskudd til økologisk landbruk

Tilskuddet gis som et årlig tilskudd for arealer som er under omlegging til økologisk landbruk. Tilskuddet gis per dekar med en sats uavhengig av vekst. Det gis ikke omleggingstilskudd for innmarksbeite. Bestemmelsene om avgrensning av tilskuddsberettiget grovfôrareal for areal- og kulturlandskapstilskudd anvendes ikke ved utmåling av omleggingstilskudd.

Ved søknadsomgangen 20. august 2010 gis det omleggingstilskudd for arealer i karens per 31.7.2010.

Det er et krav at arealer det er utbetalt omleggingstilskudd for må drives økologisk minst 3 år etter omlegging.

Arealtilskudd til økologisk landbruk

Det gis arealtilskudd til økologisk landbruk for arealer som er godkjent som omlagt til økologisk landbruk senest 31.7.2010. Tilskuddet gis for arealer med vekster det gis areal- og kulturlandskapstilskudd for, samt arealer som brakkes.

For arealer med grønngjødsling, godkjent som omlagt eller i andre karensår, gis både kulturlandskapstilskudd og arealtilskudd til økologisk landbruk. For at arealet kan godkjennes som grønngjødsling, gjelder følgende:

- Alt plantemateriale må brukes til grønngjødsling. Plantematerialet skal ikke brukes til fôr eller beites. Dersom grønngjødslingen ikke skal pløyes ned før vinteren, kan arealet imidlertid høstbeites fra 1. september
- Grønngjødslingsarealet kan utgjøre inntil 50 pst. av de økologisk drevne arealene foretaket har ved samme søknadsomgang i vekstgruppene korn, potet, grønnsaker,

frukt eller bær. For grønngjødslingsareal i andre karensår gjelder begrensningen på inntil 50 pst i forhold til alt areal i vekstgruppene korn, potet, grønnsaker, frukt og bær, ikke bare økologisk drevne arealer.

Fylkesmannen kan etter søknad gi dispensasjon fra begrensningen på inntil 50 pst. når det er hensiktsmessig ut fra agronomiske og miljømessige forhold. Det kan likevel ikke gis tilskudd for grønngjødsling for samme areal oftere enn hvert 3. år. Dersom det gis dispensasjon, kan fylkesmannen blant annet sette krav om at arealene drives økologisk og innenfor disse vekstgruppene i en gitt periode.

Tilskudd til økologisk husdyrproduksjon

Det kan gis tilskudd til foretak som driver økologisk husdyrproduksjon eller har startet omlegging til slik produksjon. Definisjon av dyreslag er de samme som i tilskudd til husdyr.

Kampanje for å øke økologisk kornproduksjon i 2011 og 2012

For å bidra til en rask omlegging og økning i produksjonen av økologisk korn er det etablert en tidsavgrenset kampanje i 2011 og 2012. Som en del av kampanjen gis det et tidsbegrenset tilskudd på inntil 100 kr per daa i tillegg til øvrige ordinære tilskudd. For å unngå uønsket tilskuddstilpasning, er partene enige om at det økologiske kornarealet kontrolleres opp mot avling (solgt og egen bruk). Forslag til retningslinjer for en slik kontroll utarbeides av Debio og vil gjelde fra 2011.

Tabell 6.12 Foreløpige satser for beregning av tilskudd til økologisk landbruk 2011

Vekst Dyreslag	Omleggings- tilskudd, kr per daa per år	Areal- tilskudd, kr per daa per år	Tilskudd til økologisk husdyrproduksjon, kr per dyr per år ¹	
			AK-sone 1-4	AK-sone 5-7
Grønnsaker, frukt og bær ²	250	1000		
Poteter ²	250	500		
Korn til modning og krossing ²	250	300		
Kornkampanje 2011 og 2012 (vekstgruppe korn)		100		
Grønngjødsling ²	250	500 ³		
Innmarksbeite ⁴	0	75		
Annet areal som blir drevet økologisk ²	250	75		
Melkeku ⁵			1550	1802
Ammeku ⁵			995	1370
Andre storfe ⁵			300	435
Sau over 1 år per 1. januar, inkl. utegangersauer			220	280
Melkegeit ⁵ , ammegeit ⁶			70	90
Avlsgris ⁵			300	300
Slaktegris			200	200

¹ Tilskuddet gis fra og med første søknadsomgang etter at omlegging starter

² Utbetales på grunnlag av søknadsomgangen med søknadsfrist 20. august. Annet areal som drives økologisk inkluderer grovfôr og brakk.

³ Arealtilskudd for inntil 50 % av areal til korn, potet, grønnsaker, frukt og bær. I tillegg gis det kulturlandskapstilskudd til økologiske grønngjødslingsarealer og arealer med grønngjødsling i andre karensår

⁴ Arealet normeres med faktor 0,6

⁵ Utbetales med grunnlag i 50 % av sats for dyr på registreringsdato 31. juli og 50 % av sats for registreringsdato 1. januar

⁶ Utbetales på grunnlag av søknadsomgangen med søknadsfrist 1. januar

7. UTVIKLINGSTILTAK

7.1 Tilskudd til dyreavl m.m.

Tabell 7.1 Tilskudd til dyreavl m.m., mill. kroner

Ordning	2010	2011
Tilskudd til semin	30,0	30,0
Tilskudd til veterinærreiser	43,3	44,0
Tilskudd til avlsorganisasjoner	13,3	13,3
SUM	86,6	87,3

Satser for tilskudd til veterinære reiser

Tilskuddet består av:

- a) Skyssgodtgjørelse etter statens regulativ for reiser innenlands for avstander over 40 løpende km med egen bil eller leid skyss (båt, taxi)
- b) Reisetillegg fastsatt av avtalepartene. Satsene er som følger:
  - bil/motorsykkel/tog: 4,00 kr/km
  - reisetid/ventetid (beregnet etter nærmere regler): 270 kr/t
  - ombordstigningstillegg: 75 kr

7.2 Tilskudd til frøavl m.m.

Bevilgningen til tilskudd til planteavl m.m. er 7,52 mill. kroner for 2011.

7.3 Tilskudd rådgivning

Tabell 7.2 Tilskudd til rådgivning, mill. kroner

Ordning	2010	2011
Forsøksringer	36,4	39,0
Teknisk planlegging	10,0	7,0
Maskinteknisk rådgivning	-	1,5
SUM	46,4	47,5

Bevilgningen til forsøksringer overføres til Norsk Landbruksrådgiving (NLR).

7.4 Tilskudd til pelsdyrfôrlag og tilskudd til pelsdyrfôr

Tabell 7.3 Tilskudd til pelsdyrfôr, mill. kroner.

Ordning	2010	2011
Tilskudd til pelsdyrfôrlag	17,8	17,8
Tilskudd til pelsdyrfôr	5,4	5,4
SUM	23,2	23,2

Det kan foretas overføringer mellom de to delordningene innenfor bevilgningen på underpost 77.14.

7.5 Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak

Tabell 7.4 Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak, mill. kroner

Ordning	2010	2011
Produsentrettet rådgivning potet	2,0	2,0
Tilskudd til produsentsammenslutninger ¹⁾	0,8	0,2 ¹⁾
Opplysningsvirksomhet frukt og grønnsaker	5,5	5,5
Utvikling av plantemateriale	9,2	10,0
Kvalitetstiltak settepotetavl	5,74	6,54
Handlingsplan plantevernmidler ²⁾	7,5	9,0
Tilskudd til premieringsordning økologisk kjøtt	4,5	2,5
SUM	35,24	35,74

1) Ordningen er vedtatt avvirket. Fordi tilskuddet gis for tre driftsår per foretak, foreligger det ansvar på ordningen med 0,2 mill. kroner for 2011.

2) Inkluderer 1,5 mill. kroner til utprøving av plantevernmidler i småkulturer.

Bedrifter i ordningen "Premieringsordningen for økologisk kjøtt" og ordningen som helhet vil bli vurdert på basis av omsetningstallene for 2010. Salgspremien for 2011 er 4 kroner per kg ved salg av stykket, skåret eller foredlet vare av storfe, småfe, svin og fjørfe.

Tilskudd til fruktlager

Bevilgningen til ordningen med tilskudd til fruktlager økes med 1,0 mill. kroner til 10,0 mill. kroner i 2011. Tilskuddet gis som et tilskudd per kg mottatt frukt.

8. VELFERDSORDNINGER

8.1 Definisjoner

- *Avløserlag*: En organisasjon som har som formål å organisere og administrere avløsning innenfor et område der det ligger til rette for slikt samarbeid, og som er åpent for medlemskap for alle foretak i området som har rett på avløsertilskudd. Avløserlaget må være organisert med eget styre og vedtekter. Avløserlaget må være godkjent av fylkesmannen.
- *Avløserring*: To eller flere foretak som har gått sammen om å ansette felles avløser. Ringen må ha styre og vedtekter. Vedtektene må være godkjente av kommunen. Fellesbeite for melkeproduksjon som er organisert på samme måte, kan regnes som avløsering i beitesesongen.

8.2 Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til avløsning ved ferie og fritid står i forskrift om tilskot til avløsning. Søknadsfristen er 20. januar året etter at avløsningen har skjedd. Ved oversittelse av søknadsfrist, blir det foretatt en reduksjon i tilskuddet som gjengitt i kapittel 6.1.1.

Satsene som fastsettes i jordbruksoppgjøret, er foreløpige og Landbruks- og matdepartementet kan etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag, justere satsene innenfor bevilgningen.

Maksimalbeløpet utgjør 64 000 kroner. Nedre grense for krav om tilskudd er 5 000 kroner. Satsene fremgår av tabellen nedenfor. Beregnet beløp mindre enn 300 kroner for summen av produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid blir ikke utbetalt.

Grunnlaget for fastsetting av tilskudd er dyretallet på foretaket per 1. januar i avløseråret. For slaktegriser og griser solgt som livdyr med levende vekt på minst 50 kg, gjess, kalkuner, ender,

livkyllinger og slaktekyllinger, blir antall slaktede dyr og/eller antall solgte livdyr i foregående år, lagt til grunn for fastsetting av tilskudd. Tilskuddsatser, maksimalbeløp og nedre grense for krav om tilskudd er det samme i disse tilfellene.

Tabell 8.1 Tilskudd til avløsning for ferie og fritid i 2010(kr/dyr per år) med utbetaling i 2011

Dyreslag	Intervall	Sats kr/dyr
1 Melkeku	1-8 over 8 dyr	3 555 2 413
2 Ammekyr		788
3 Andre storfe		513
4 Melkegeiter og melkesauer	1-40 over 40 dyr	845 565
5 Sauer over 1 år / ammegeiter		446
6 Avlsgriser		1 016
7 Slaktegriser		36
8 Verpehøner og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess		8,9
9 Hester alle dyr		1 016
10 Avlskaniner		253
11 Gjess/kalkuner/ender/livkyllinger/livkalkuner		3,12
12 Slaktekyllinger		0,38
13 Økologiske slaktekyllinger		1,49
14 Revetisper		279
15 Mink-/ildertisper		82
16 Hjort alle		345

Definisjonen av dyreslag under kapittel 6.4.2 gjelder tilsvarende. Forøvrig gjelder disse definisjonene:

- *Avlskaniner*: Hunkaniner for kjøtt- eller ullproduksjon som har født minst ett kull.
- *Gjess/kalkuner*: Gjess og kalkuner som er slaktet foregående år.
- *Ender/livkyllinger/livkalkuner*: Ender som er slaktet foregående år. Solgte livkyllinger foregående år. Kalkuner hos oppaler bestemt for salg og der kalkuner kan være inntil 28 uker.
- *Slaktekyllinger*: Kyllinger som er slaktet foregående år.
- *Pelsdyr*: Reve-, mink- og ildertisper.

Foretak som deltar i smittesaneringsprosjektet ”Friskere geiter” kan få kompensasjon for bortfall av avløsertilskudd ferie/fritid i samsvar med prinsippene fastsatt for kompensasjon for bortfall av produksjonstilskudd.

For satellitt-besetninger i purkinger gis tilskudd til avløsning ved ferie og fritid for det antall dyr som disponeres av satellitten på registreringsdato. Foretak som selger sin kvote, er berettiget tilskudd til avløsning ved ferie og fritid på linje med andre foretak med melkeproduksjon med grunnlag i søknadsomgangen per 20. januar i det året kvotesalget gjennomføres.

8.3 Tilskudd til avløsning ved sykdom m.v.

Vilkårene for å kunne motta tilskudd til avløsning sykdom m.v. står i forskrift om tilskot til avløsning.

Søknadsfristen er senest 3 måneder etter siste dag som gir rett til tilskudd.

Maksimal dagsats for tilskudd til avløsning ved sykdom mv. er økt til 1.250 kroner. Maksimalt tilskudd per dag fastsettes for foretak med husdyrproduksjon ut fra tilskudd for ferie og fritid per 1. januar i søknadsåret. For foretak med helårs veksthusproduksjon blir maksimalt tilskudd fastsatt ut fra oppvarmet veksthusareal per 1. mars. For foretak med annen planteproduksjon blir maksimalt tilskudd for avløsning i onnetiden fastsatt på grunnlag av areal for ulike vekster per 31. juli foregående år og satsene per dekar og vekst. For foretak med honningproduksjon blir maksimalt tilskudd for avløsning i onnetiden fastsatt ut fra satser per bikube og antall bikuber per 1. april. Onnetiden er perioden fra 15. april til 1. oktober.

Foretak innenfor frukt- og grøntsektoren med produksjonsperiode ut over onneperioden, kan gis dispensasjon, slik at de kan motta avløsertilskudd ved sykdom ut over onneperioden.

Tilskudd blir gitt for faktiske utgifter til avløsning, opp til maksimal dagsats for det enkelte foretak. Hele søknadsperioden er grunnlag for utregning av det maksimale tilskuddet søker kan få utbetalt. Hele søknadsperioden er antall sykmeldte dager, antall dager med fødselspermisjon osv. som det søkes om tilskudd for. Lange sykmeldinger og fødselspermisjon kan deles opp i flere søknader.

Statens landbruksforvaltning har fastsatt retningslinjer for fylkesmannens bruk av dispensasjon i tilfeller hvor det er grunnlag for å tildele mer enn ett tilskudd til avløsning ved sykdom mv. per foretak.

Dagsatser for tilskudd til avløsning ved sykdom mv. settes som følger gjeldende fra 1. januar 2011:

Tabell 8.2 Kroner per dekar/bikube for fastsetting av maksimalt tilskudd, jf. tabell 8.3

Vekst	Sats i kr per dekar
Korn ¹⁾	40
Potet ¹⁾	182
Frukt og bær ¹⁾	800
Grønnsaker og andre planteprodukter ¹⁾	450
Bikuber	Sats per bikube
Bikuber ¹⁾	125

1. For foretak med plante- og/eller honningproduksjon gjelder tilskuddsordningen kun i onnetida, når en som har næringsinntekt fra foretaket som følge av sykdom mv. ikke kan delta i arbeidet i foretaket.

Tabell 8.3 Maksimalt tilskudd per dag og per foretak.

Husdyr- og plante ¹⁾ -produsenter:	Veksthusprodusenter:	Sats, kr
Maksimalt avløsertilskudd ferie og fritid / Maksimalt grunnlag for planteprodusenter	Veksthusareal, m ²	Maksimalt beløp
kr 5.000 – 12.000	285 - 714 m ²	420
kr 12.001 – 18.000	715 - 1071 m ²	620
kr 18.001 – 24.000	1072 - 1429 m ²	830
kr 24.001 – 30.000	1430 - 1786 m ²	1 040
kr > 30.000	> 1786 m ²	1 250

1. Produksjon av korn, poteter, frukt og bær, grønnsaker og andre planteprodukter, jf. tabell 8.2.

8.4 Medlemsavgift til folketrygden

Bevilgningen til delvis dekning av medlemsavgiften til folketrygden opprettholdes med 130,8 mill kr i 2011.

8.5 Tilskudd til sykepengeordningen i jordbruket

Den kollektive innbetalingen over jordbruksavtalen til sykepengeordningen, dekker tilleggspremien for økning av sykepengene fra 65 pst. til 100 pst. av inntektsgrunnlaget for sykdom utover 16 dager. Bevilgningen videreføres med 88,0 mill. kroner i 2011.

8.6 Andre velferdstiltak

Avsetning til Andre velferdstiltak i 2011 framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 8.4 Andre velferdstiltak, mill. kroner

Ordning	2010	2011
Tilskudd til landbruksvikarordningen	65,0	65,0
Tilskudd til Landbrukets HMS-tjeneste	16,0	14,0
Sum	81,0	79,0

8.6.1 Tilskudd til landbruksvikarordningen

Tilskudd per årsverk landbruksvikarvirksomhet i avløserlagene er 270 200 kroner. Avløserlagene kan bruke inntil 40 000 kroner per årsverk til administrasjon, rekruttering, opplæring mv. Maksimal egenandel for bruk av landbruksvikar fra avløserlagene er 1 250 kroner, som tilsvarer maksimal dagsats i tilskudd til avløsning ved sykdom mv. Det er ikke krav om at landbruksforetak må være medlem i et avløserlag for å kunne motta bistand fra landbruksvikar.

8.7 Tidligpensjonsordningen for jordbrukere

Ordningen er regulert i forskrift om Tidligpensjon til jordbrukere.

Satsene er 100 000 kroner for enbrukerpensjon og 160 000 kroner for tobrukerpensjon.

Grensen for annen inntekt for ektefeller/samboere ved søknad om tobrukerpensjon, dvs. beløpet for å komme inn under ordningen, er 100 000 kroner.

Fra 2011 innføres det mulighet for å motta fleksibel alderspensjon etter Folketrygden fra fylte 62 år. Forskrift om tidligpensjon til jordbrukere endres slik at det blir mulig å motta tidligpensjon og fleksibel alderspensjon samtidig.

Oslo 16. juni 2010

_____
Leif Forsell

_____
Nils T. Bjørke

VEDLEGG 1: BUDSJETTOVERSIKT JORDBRUKSOPPGJØRET

Tabell. Utslag av avtalen og foreløpig budsjett 2011, mill. kroner

Post	Kapittel 1150	Budsjett 2010 mill. kr ¹⁾	Endring mill. kr	Budsjett 2011 mill. kr ²⁾
50.11	Tilskudd til LUF ²⁾	982,753	31,900	1 014,653
50.12	Tilskudd til skadefondet for landbruksproduksjon	30,000	0,000	30,000
50	Fondsavsetninger	1 012,753	31,900	1 044,653
70.11	Avsetningstiltak	18,900	0,000	18,900
70.12	Tilskudd til råvareprisordningen m.v.	249,100	-54,100	195,000
70.13	Eksportrestitusjon	1,600	-1,600	0,000
70	Markedsregulering, kan overføres	269,600	-55,700	213,900
73.11	Tilskudd til norsk ull	142,000	0,000	142,000
73.13	Pristilskudd melk	562,100	0,000	562,100
73.15	Pristilskudd kjøtt	660,800	-13,300	647,500
73.16	Distriktstilskudd egg	7,500	0,000	7,500
73.17	Distrikts- og kvalitetstilskudd på frukt, bær og gr.sak.	63,000	6,300	69,300
73.18	Fraktilskudd	246,200	68,000	314,200
73.19	Tilskudd til prisnedskrivning korn	407,700	0,000	407,700
73.20	Tilskudd til matkorn	86,300	0,000	86,300
73.21	Tilskudd til potetsprit	20,000	0,000	20,000
73	Pristilskudd (overslagsbevilgning)	2 195,600	61,000	2 256,600
74.11	Driftstilskudd, melkeproduksjon	1 104,000	84,300	1 188,300
74.14	Produksjonstilskudd, husdyr	2 186,000	43,200	2 229,200
74.16	Beitetilskudd	611,100	87,500	698,600
74.17	Areal- og kulturlandskapstilskudd	3 099,319	40,700	3 140,019
74.19	Regionale miljøprogram ⁴⁾	410,000	0,000	410,000
74.20	Tilskudd til økologisk jordbruk	116,200	20,800	137,000
74.22	Tilskudd til miljøvennlige spredemåter husdyrgjødsel	11,000	3,000	14,000
74	Direkte tilskudd, kan overføres	7 537,619	279,500	7 817,119
77.11	Tilskudd til dyreavl med mer	86,570	0,700	87,270
77.12	Tilskudd til frøavl med mer	7,520	0,000	7,520
77.13	Tilskudd til forsøksringer og teknisk planlegging	46,400	1,100	47,500
77.14	Tilskudd til pelsdyr	23,200	0,000	23,200
77.15	Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak	35,240	0,500	35,740
77.17	Tilskudd til fruktlager	9,000	1,000	10,000
77	Utviklingstiltak, kan overføres	207,930	3,300	211,230
78.11	Tilskudd til avløsning for ferie/fritid	1 121,269	52,300	1 173,569
78.12	Tilskudd til avløsning ved sykdom mv	173,600	12,700	186,300
78.13	Medlemsavgift til folketrygden	130,800	0,000	130,800
78.14	Tilskudd til sykepengeordningen i jordbruket	88,000	0,000	88,000
78.15	Tilskudd til øvrige velferdstiltak	81,000	-2,000	79,000
78.16	Tilskudd til tidligpensjonsordning	110,035	-8,000	102,035
78	Velferdsordninger, kan overføres	1 704,704	55,000	1 759,704
Sum kapittel 1150		12 928,206	375,000	13 303,206
Post	Kapittel 4150	Budsjett 2010 ¹⁾	Endring	Budsjett 2011 ²⁾
80	Markedsordningen for korn	53,150	0,000	53,150
Sum kapittel 4150		53,150	0,000	53,150
Netto kapittel 1150 og kapittel 4150		12 875,056	375,000	13 250,056

1) Saldert budsjett 2009

2) Budsjett før flytting av bevilgninger mellom poster, samt kvantums- og konsekvensjusteringer

VEDLEGG 2: SONER FOR DISTRIKTSTILSKOTT FOR MJØLK**Sone A**

Omfattar landet utanom sone B – J.

Sone B*Østfold:*

Heile fylket.

Akershus:

Heile fylket.

Oslo:

Heile fylket.

Hedmark:

Eidskog, Sør-Odal, Nord-Odal, Stange, Løten og Hamar kommunar.

Områda i kommunane Kongsvinger, Grue, Åsnes, Våler, Elverum, Åmot og Ringsaker som ikkje er nemnde under sone C og D.

Oppland:

Lunner, Jevnaker, Gran og Østre Toten kommunar.

Områda i kommunane Gjøvik, Vestre Toten, Søndre Land, Nordre Land, Lillehammer, Gausdal, Øyer som ikkje er nemnde under sone C, D og E.

Buskerud:

Hurum, Røyken, Drammen, Lier, Nedre Eiker, Øvre Eiker, Flesberg, Modum, Krødsherad, Hole og Flå kommunar.

Områda i kommunane Kongsberg, Sigdal og Ringerike som ikkje er nemnde under sone C og D.

Vestfold:

Heile fylket.

Telemark:

Porsgrunn, Skien, Siljan, Nome og Sauherad kommunar.

Områda i kommunane Bø og Notodden som ikkje er nemnde under sone C og D.

Rogaland:

Strand kommune.

Av Eigersund kommune: Heile kommunen med unntak av dei bruk som er nemnde under sone C.

Lund og Hjelmeland kommunar: Heile kommunane unntatt bruka som er nemnde i sone C.

Av Bjerkreim kommune: Ørsdalen, Strandgardane langs Ørsdalsvatnet og heiagardane Sundvor, Austrumdal, Gravdal, Hatteskaret, Skiftinsholen, Dalen, Tjørn, Hytland, Netland, Efteland og Åsen.

Av Finnøy kommune: Bruka på øyane Finnøy og Talje.

Av Gjesdal kommune: Frafjord og Dirdal samt Rage og Mork.

Av Sola kommune: Øya Rott.

Av Rennesøy kommune: Brimse og sjølve Rennesøya.

Sør-Trøndelag:

Klæbu og Skaun kommunar med unntak av dei områda som er nemnde under sone C.

Av Bjugn, Selbu og Meldal kommunar: Heile kommunane med unntak av områda nemnde under sone C og D.

Av Malvik kommune: Heile kommunen med unntak av områda nemnde under sone C.

Av Melhus kommune: Heile kommunen med unntak av områda nemnde under sone C og D.

Av Midtre Gauldal kommune: Bruka i dalbotnen langs Gaula/Fora frå Hage bru til og med Kvernrod/Morset/Singsås stasjon og bruka på begge sider av Sokna til Haukdalsbrua.

Av Orkdal kommune: Bruka i dalbotn frå fjorden til Meldal grense. Bruka Grøtte 32/1, Solhus 203/1, Ekeli 42/2, Solbu Søndre 49/1.

Av Rennebu kommune: Heile kommunen så nær som dei områda som er nemnde under sone C, D og E.

Av Rissa kommune: Hasselvika med unntak av Aarlott 127/1 som er i sone C og bruka i nedre Rissa med følgjande avgrensingar: Sagelva, Fossbrua, utløpet av Flytelva i Botn, utløpet av Bergsbekken i Botn, Kammen, Esvikneset, dessutan bruket Flyta 66/1. Bruket Berg 63/13 er i sone C.

Bruka i Stadsbygd med følgjande avgrensingar: Slakken, Høglia, Blikksåsen, Lyngåsen og Råsålån.

Av Trondheim kommune: Heile kommunen med unntak av området nemnd under sone C.

Av Ørland kommune: Heile kommunen unntatt Storfosen og Kråkvåg.

Nord-Trøndelag:

Frosta kommune.

Inderøy kommune.

Av Levanger kommune: Heile området med unntak av området nemnd under sone C.

Av Steinkjer kommune: Heile kommunen med unntak av område som er nemnd under sone C, D og E.

Av Stjørdal kommune: Heile kommunen med unntak av området som er nemnd under sone C.

Av Verdal kommune: Heile kommunen med unntak av områda som er nemnde i sone C, D og E.

Sone C

Hedmark:

Av Elverum kommune: Bruka langs fylkesvegen rett aust for denne frå Åmot grense gjennom Julusdalen til den krysser riksvegen til Trysil. Bruka i Sørskogbygda, Nordskogbygda og på strekningen Bråtaalia - Sveva. Hernes.

Av Grue kommune: Grue Finnskog aust for lina Bruberget - Hvebergsjøen. Risberget vest for ei line Åsen - Stenrud - Skyrud - Vika samt gnr. 13 bnr. 26.

Av Kongsvinger kommune: Brandval Finnskog aust for lina Hvebergsjøen - Digeren samt bruket Verhaug 23/7.

Av Ringsaker kommune: Bruka over 550 m.o.h.

Av Stor-Elvdal kommune: Heile kommunen unntatt dei bruk som er nemnde i sonene D og E.

Av Rendalen kommune: Heile kommunen unntatt dei bruka som er nemnde i sone D.

Av Våler kommune: Gravberget og Risberget krinsar.

Av Åmot kommune: Heile kommunen unntatt bruka i Haugedalen og langs Glomma og dei distrikt som er nemnde i sone D.

Av Åsnes kommune: Hof - Åsnes Finnskog. Området aust for lina Grautsjøberget - Løvberget - nord for Husubækken - til veg ca. 2 km aust for Væltå - Flisbroen - Sæbuseter - Haukåsen - Heberget ved Vålers grense. Nordre og Søndre Åsa.

Oppland:

Av Etnedal kommune: Områda nedanfor Lunde bru.

Av Gjøvik kommune: området (bruka) ovanfor og vest for ei line frå Åndalen ved Vestre Totengrense - Sønsteby - Ålstad - Mæhlum - Kolstad - Neråsen - Neråsbakken - Storsveen - Rønningsveen - Ålseth Bru - riksveg 249 til Elvedalen - fylkesvegen til Etnestad nedre - Bjørge - Høyby ved Lillehammers grense. Bruka Brateng gnr. 48/15 og Austdal gnr. 222/1,2.

Av Gausdal kommune: Alle bruka som sokner til Tredjehøgdsvegen i Follebu inkludert bruka Valseth gnr. 128 bnr. 5 og Liom gnr. 121 bnr. 1. Alle bruka ovanfor Øverbygdsvegen i Østre Gausdal med unntak av Reistadgardane. Bruka i Svingvoll og omegn, Øygaardsgardane nord-øst for Ulva og bruka Hovde gnr. 206 bnr. 1 og Kleva gnr. 208 bnr. 2. Alle bruka ovafor desse som ikkje er nemnd i sone D. Bruka i krinsane Auggedal, Forseth, Bødal og Olstad sør for elva Dørja, og som ikkje er nemnde i sone D.

Av Nord-Fron kommune: Heile kommunen med unntak av bruka nemnde under sone D og E.

Av Lillehammer kommune: Dei bruk som ligg minst 550 m.o.h.

Av Ringebu kommune: Alle bruk som ikkje er nemnde under sone D og E.

Av Øyer kommune: Dei bruk som ligg minst 550 m.o.h., unntatt garden Nerli som er i sone D.

Av Sør-Fron kommune: Heile kommunen med unntak av områda som er nemnde i sone D og E.

Av Sør-Aurdal kommune: Heile kommunen unntatt dei bruka som er nemnde i sone D.

Av Vestre Toten kommune: Området innanfor grensa Eina - Raufoss (langs Hunnselva) - Nyjordet (etter Nyssetvegen) - kommunegrensa mot Gjøvik (langs Veltmanåa). Herfrå følgjer ein kommunegrensa til Skjellbreia og Hunnselva i Eina sentrum.

Av Nordre Land kommune: Bruka på Austinniåsen, Loengbygda, og Dælibygda. Bruka i tidlegare Torpa herad som ikkje er nemnde under sone D.

Av Søndre Land kommune: Landåsbygda, Vestrumsbygda, Bergegarda og bruka på nord- og austsida av riksveg 33 mellom Gjøvik og Nordre Land, Nordre Austbygda og Søndre Austbygda.

Buskerud:

Dei bruk i fylket som ligg minst 550 m.o.h. og som elles ikkje er nemnde under sone C, D og E.

Rollag kommune.

Av Sigdal kommune: Bruka i Eggedal ovafor Kopseng.

Av Ringerike kommune: Hedalen ned til Strypefoss.

Av Kongsberg kommune: Bruka i Mykleområdet og Hoppestul.

Telemark:

Kragerø, Bamble og Drangedal kommunar.

Av Hjartdal kommune: Bruka som ikkje er nemnd under sonene D og E.

Av Bø kommune: Vatnar skulekrins. Østerliheia.

Aust-Agder:

Tvedestrand, Grimstad, Arendal, Åmli, Vegårshei, Gjerstad, Lillesand, Risør og Froland kommunar. Områda i Birkenes, Evje og Hornnes og Iveland kommunar som ikkje er nemnde under sone D.

Av Bygland kommune: Heile kommunen med unntak av bruka som er nemnde i D.

Vest-Agder:

Heile fylket unntatt områda som er nemnde under sone D og E.

Rogaland:

Karmøy, Haugesund, Tysvær, Vindafjord, Sauda, Forsand, Sokndal og Kvitsøy kommunar.

Av Bjerkreim kommune: Bruket Grøtteland gnr. 21, bnr. 1 og 2.

Av Hjelmeland kommune: Bruka nord for Årdalsfjorden, Mælsosen og Riskedalsvatnet.

Av Finnøy kommune: Heile kommunen unntatt bruka på øyane Finnøy og Talje.

Av Lund kommune: Bruka på vestsida av Lundevatnet frå og med Skåland og sørover.

Av Gjesdal kommune: Øvre og nedre Maudal. Byrkjedal. Øvstebødal.

Av Suldal kommune: Heile kommunen unntatt dei bruka som er nemnde i sone D.

Av Eigersund kommune: Bruka Eigelandsdalen 116/12 og Gystøl 119/1.

Hordaland:

Av Etne kommune: Tidlegare Etne herad.

Møre og Romsdal:

Av Surnadal kommune: Bruka i dalbotnen frå kommunegrensa mot Rindal ned til Surnadalsfjorden.

Av Rindal kommune: Bruka i dalbotnen langs elva Surna frå Rindal meieri til kommunegrensa mot Surnadal.

Sør-Trøndelag:

Av Bjugn kommune: Tidlegare Jøssund herad. Den delen av tidlegare Stjørna herad som ikkje er nemnd under sone D. Helland - Haugen og Brandvikområdet.

Av Midtre Gauldal kommune: Bruka langs Gaula frå og med Åsheim/Aunøien/Singsåsmo til Holta. Bruka langs austsida av Sokna/Stavilla frå Haukedalsbrua til Kjotrød/Lykkja. Bruka på vestsida av Sokna frå Haukedalsbrua til Fossumgrenda med Trøen.

Melhus kommune: Tidlegare Hølonda herad, med unntak av bruka nemnde under sone D. Tømmesdalen og Løksmyrene.

Av Meldal kommune: Området langs og nord for Åsskjerva og vest for Orkla med unntak av bruket i Stupelvik som er i sone D. Meldalsskogen med unntak av bruka Litj-Næve, Høydal, Stolsmo og Storbuane som er i sone D. Vest for Orkla; grendene Jerpstad, Resell, Hilstad, Syrstad, Hove, gardane Mosbrynd, Holan, Halsgjerd og Solem. Øst for Orkla; bruk i grendene Hoel, Fikke, Stokke og Lund, samt bruka Berg og Reberg.

Av Malvik kommune: Bruka i Nybrodalen. Mostadmarka.

Av Orkdal kommune: Heile kommunen unntatt områda nemnd under sone B og D. Bruka i Skjenaldalen; 254/1, 257/6, 255/3, 256/1, 260/3.

Av Rennebu kommune: Skjeppehaugen - Røra, nord for Rv 700. Nylia, Nesjan - Meldal grense på vestsida av Orkla.

Av Rissa kommune: Bruket Aarlott 127/1, Berg 63/13. Områda som ikkje er nemnde under sone B og D.

Av Selbu kommune: Selbustrand med bruka i Amdal, Solem, Espet/Tømra samt bruket Engan 17/2. Innbygda med bruka nord for Garbergselva frå og med Garberg 36/1 og austover, samt bruka Almå 50/10, Uglem 53/1 og Volseth 55/1. Mebonden med bruket Dyrdal 62/1. Øverbygda avgrensa til området Lien - Kyllotrø. Grenda Vikvarvet, med bruka i områda Samstad, Slind, Guldseth og Aftret.

Av Skaun kommune: Bruka på Kvernberget, Buvikåsen, Klett, Stavholt, Åsbygda, Vassbygda, Rekstadåsen, området er avgrensa av Myrindsbekken, fylkesvei 751 og elva Mora, Aunbygda og Østhus. Jåren, Melby, Kråkset/Lefstad og Sworkland.

Av Klæbu kommune: Bruket Tangen 35/8.

Av Trondheim kommune: Brattsberg krins og Jonsvatn krins.

Nord-Trøndelag:

Leksvik, Mosvik, Verran, Snåsa, Høylandet, Grong og Overhalla kommunar.

Av Levanger kommune: Bruka i Ertsåsen ovanfor Slåttsve samt bureisingsfeltet i Frol skogeigedomar. Buraune, bruka på Åsfjellet og bruka i Markabygd ovanfor Sjøstad.

Av Namsos kommune: Heile kommunen med unntak av områda nemnde under sone D.

Av Verdal kommune: Helgådalen ovanfor Ullvika, samt bruka på Hellbakkene og Årstadbakkane. Bruka i Tromsdalen og Åsan, Skavhaug og Kvernmo.

Av Namdalseid kommune: Heile kommunen så nær som dei områda som er nemnde under sone D.

Av Stjørdal kommune: Vigdenes krins, Åsanfeltet, Beitland og Buland. Ytteråsen og Øvre Langstein krins. Sundal.

Av Steinkjer kommune: Områda i dalføret frå Lia i vest til Borgan/Støstad i aust i gamle Kvam kommune. Bruka Vanebo 377/1, Vanebo 377/3, Linåssveet 377/4, Haugtun/Vanebo 377/17, Linåbakken 378/5, Tisløv 378/6, Søraunet 379/2 og Skei 379/6.

Sone D*Hedmark:*

Av Tynset kommune: Dei områda som ikkje er nemnde under sone E.

Av Alvdal kommune: Heile kommunen unntatt Strålsjøåsen, som er i sone E.

Av Stor-Elvdal kommune: Atna krins.

Av Rendalen kommune: Midtskogen, Finnstad, Undsetbrenna og Hanestad.

Av Åmot kommune: Osen, Osdalen, Valmen og Slemdal.

Av Elverum kommune: Bruka frå Klingenberg og Ørbekken fram til Trysil grense.

Oppland:

Dovre kommune.

Vågå kommune: Heile kommunen med unntak av områda Synsteliene, Skårvangen og Øvregardane i Skogbygda.

Sel kommune: Heile kommunen med unntak av områda nemnde i sone E.

Lom kommune: Heile kommunen med unntak av Bøverdalen ovafor Røysheim som er i sone E.

Sjåk kommune: Heile kommunen med unntak av Bråtå og Billingsdalen som er i sone E.

Lesja kommune: Heile kommunen med unntak av Rånåbygd som er i sone E.

Av Sør-Fron kommune: Kvarvet, Kile, Øverbygda øvre, Baukholgrenda øvre, Toftegrenda. Hola og Heggelihaugen i Søre Lia.

Av Nord-Fron kommune: Leinebakkene, bruket Ølvstad 245/21, Sødorp øvre. Rustelia langs vegen Brattliflata - Klemetsrud og ovanfor.

Av Vang og Vestre og Øystre Slidre kommunar: Heile kommunen med unntak av dei bruka som er i sone E.

Av Ringebu kommune: Venabygd krins ned til og med Rudi øvre. Risstubben og Vekkom øvre (Stensgrenda). Odolia. Brekkom krins ned til utstillingsplassen på Flya. Rudrudgrenda og Liagrenda. Bruka Hageødegården 150/9, Bakken 158/2, Korshagen 151/2, Åsen 116/2, Sikle 64/6 og Glimt/Skotte 71/2.

Av Øyer kommune: Garden Nerli.

Av Etnedal kommune: Områda ovafor Lunde bru.

Av Nord-Aurdal kommune: Heile kommunen med unntak av Øvrevegen Skrautvål og Sletti gnr. 23 bnr 7.

Av Sør-Aurdal kommune: Reinli med Stavdalen, Hedalen og Leirskogen. Alle bruk over 600 m.o.h

Av Gausdal kommune: Alle bruk som ligg minst 600 m.o.h. i Østre Gausdal solside, Lieshøgda og Øygardane, med tillegg av bruket Løype gnr. 210 bnr. 8. Alle bruk som ligg minst 550 m.o.h. i krinsane Auggedal, Forseth, Bødal og Olstad sør for Dørja, med tillegg av bruket Solset gnr. 51 bnr. 1. Krinsane Nedre og Øvre Svatsum og Olstad nord for elva Dørja.

Av Nordre Land kommune: Nord-Torpa. Vest-Torpa. Skartlibygda og Skinnerlibygda i Aust-Torpa. Åsli krins.

Buskerud:

Hemsedal kommune: Dei områda som ikkje er nemnde i sone E.

Gol kommune: Heile kommunen med unntak av Grønli som er i sone E.

Av Nore og Uvdal kommune: Heile kommunen med unntak av dei områda som ikkje er nemnde i sone E.

Av Nes kommune: Børtnesødegardane, Liagardane, Haugeplassgrenda og Garnås.

Av Ål kommune: Heile kommunen med unntak av Vats, Leveld, Votndalen, Kvinnegardslia som er i sone E.

Telemark:

Nissedal og Fyresdal kommunar.

Av Hjartdal kommune: Hjartdal sokn samt Skårdalsgrenda i Lonar krins og Tjønnåsgrenda.

Av Notodden kommune: Gransherad og bruket Årlia.

Av Seljord kommune: Heile kommunen med unntak av Åmotsdal og bruca i Svartdal og på Seljordsheia.

Av Kviteseid kommune: Heile kommunen med unntak av områda som er nemnde under sone E.

Aust-Agder:

Valle kommune.

Av Iveland, Birkenes, Evje og Hornnes: Alle bruk over kote 300. Området øst for riksvei 8, nord for riksvei 403 og fylkesveien mellom Iveland og Vatnestrøm, i øst avgrenset mot riksveiene 405 og 42.

Av Bygland kommune: Bruca Gakkestad gnr. 21/2, Lidtveit gnr. 22/1 og Haugetveit gnr. 23/1 i Åraksbø.

Vest-Agder:

Av Hægebostad, Åseral, Kvinesdal kommunar: alle bruka nord for rv. 42 over 300 m.o.h..

Av Sirdal kommune: alle bruka nord for rv. 42 over 300 m.o.h. som ikkje er nemnd under sone E.

Rogaland:

Bokn og Utsira kommunar.

Av Suldal kommune: Bruka frå Våge og innerter. Bruket Kjetilstad gnr. 40 og bruket Slagstad gnr. 39. Fjellbygda i Erfjord.

Hordaland:

Heile fylket unntatt områda i Etne kommune som er nemnde under sone C.

Sogn og Fjordane:

Heile fylket.

Møre og Romsdal:

Heile fylket med unntak av dei delane av kommunane Surnadal og Rindal som er nemnde under sone C samt bruka på Brøste i Rauma kommune som er i sone E.

Sør-Trøndelag:

Hitra, Frøya, Hemne, Snillfjord, Osen og Agdenes kommunar.

Av Oppdal, Roan og Åfjord kommunar: Heile kommunen med unntak av områda nemnde i sone E.

Av Bjugn kommune: Nord-Stjørna ut til og med Søtvika. Valsøya.

Av Meldal kommune: Bruka Stupelvik, Litj-Næve, Høydal, Stolsmo, Storbuan og Agholt 168/1.

Av Orkdal kommune: Området nord/vest for Rove til grensa mot Agdenes. Området nord/vest for Harrang. Gjønnes/Sølberg og Ustjåren. Søvassli, Knubben og Rise.

Av Midtre Gauldal kommune: Heile kommunen unntatt områda som er nemnde under sone B, C og E. Med bruka 215/1, 217/1, 222/1, 224/9, 229/1 og 26/1 i Gaulas dalside.

Av Holtålen kommune: Heile kommunen unntatt Aunegrenda og gamle Ålen herad som er i sone E.

Av Tydal kommune: Heile kommunen med unntak av bruka i Stugudalen og på Løvøya.

Av Rennebu kommune: Den del av kommunen som ligg ovafor Skjeppehaugen.

Av Rissa kommune: Bergmyran og tilgrensa bruk nord for Alset bru. Rødsjø, Øyan og Fiksdal. Bruka Nesli 76/3 og Skimmeli 71/1 i Modalen og bruka i Åsbygda i Stadsbygd, inkludert Johnslis 37/1.

Av Ørland kommune: Storfosna og Kråkvåg.

Av Selbu kommune: Alle bruka i Flora og i Sjøbygda.

Av Melhus kommune: bruka som ligg i grendene Næve, Holtet/Tverrhaugen og Litj-Fuglås.

Nord-Trøndelag:

Fosnes og Flatanger kommunar.

Av Meråker kommune: Heile kommunen med unntak av områder som er nemnd under sone E.

Av Namdalseid kommune: Området nord og vest for Alteskaret. Almlia og Vestre Fjellbygd, Statland.

Av Namsos kommune: Øvre Bangdal, Botnan, Elvalandet og Otterøy.

Av Nærøy kommune: Den delen av kommunen som ligg sør for Sørsalten, vest for line frå Leirvika i Sørsalten til Kolvereidvågen og områda nord for Follafjorden.

Av Verdal kommune: Sul.

Av Steinkjer kommune: Gaulstadgrenda.

Verran kommune: Krinsane Selet og Fjellet. Bruka Holden 25/15. Almli 79/2 og Almås 79/3. Ørsjødalsfeltet til og med Lyngset.

Fjellgardane i Malm.

Sone E*Hedmark:*

Os, Trysil, Tolga, Folldal og Engerdal kommunar.

Av Alvdal kommune: Strålsjøåsen.

Av Stor-Elvdal kommune: Sollia.

Av Tynset kommune: Kvikne, Kvikneskogen, Fådal og Lonås. Telmo 62/9, Eggmo 62/10 og Fjellstad 62/11. Brydalen.

Oppland:

Av Sør-Fron/Gausdal kommunar: Espedalen.

Av Nord-Fron kommune: Kvikne, Skåbu og Lauvåsfeltet.

Av Etnedal kommune: Bruk som ligg 700 m.o.h.

Av Sel kommune: Murudalen, Tolstadåsen (inkl. bruket Gringstuen gnr. 276/3), Bruka i Øverbygda i Heidal, og høgareliggjande bruk i Otta-området.

Av Lom kommune: Bøverdalen ovafor Røysheim.

Av Skjåk kommune: Bråtå og Billingstad.

Av Lesja kommune: Rånabygd.

Av Vågå kommune: Områda Synsteliene, Skårvangen og Øvregardane i Skogbygda.

Av Vang kommune: Liagardane (Kjørlien - Austreim)

Øvre og nedre Dalen, Vestsida og Høre (øvre N + S).

Av Nord-Aurdal kommune: Øvrevegen Skrautvål og Sletti gnr. 23 bnr.7.

Av Vestre Slidre kommune: Bruk med innkjøring mellom Finneberg og Magistadkrysset, vidare øvrevegen i Røn fram til krysset ved Rudvang og vidare øvre vegen til Nord-Aurdal grense. Bruk med innkjøring på vegen frå Vanggrensakrysset ved Eggebakken. Øyebygda (ned til skarpsvingen). Bruka Høyne gnr. 26/1, Høyne gnr. 26/2 og Krøssengen gnr. 24/3.

Av Øystre Slidre: Lykjegrenda, Liagardane. Bruka langs riksveg 51 ned til Varpet. Bruk som ligg langs vegen etter Heggebø skule og Røbølsbygda. Bruk med innkjøring frå vegen frå bommen mot Juvika, sørover til krysset mot skiferbruddet og i øvre vegen ved Kollstadbygda ned til Rogne Samvirkelag. Bruk med innkjøring på vegen frå krysset ved Rognli/Mo mot Øyangen.

Buskerud:

Hol kommune.

Av Gol kommune: Grønlia.

Av Hemsedal kommune: Hemsedal ned til Trøimsåni og Lykja, Ålrust og Eikre.

Av Nes kommune: Rukkedalen.

Av Nore og Uvdal kommune: Alle sidedalane og hoveddalføret ovafor Dokkebergfossen.

Av Ål kommune: Vats, Leveld, Votndalen, Kvinnegardslia.

Telemark:

Tinn, Vinje og Tokke kommunar.

Av Hjartdal kommune: Tuddal sokn.

Kviteseid kommune: Brunkeberg sokn og bruket Hovdekleiv.

Av Seljord kommune: Åmotsdal sokn samt bruka i Svartdal og på Seljordsheia.

Aust-Agder:

Bykle kommune.

Vest-Agder:

Av Sirdal kommune: Øvre Sirdal.

Møre og Romsdal:

Rauma kommune: Bruka på Brøste.

Sør-Trøndelag:

Røros kommune.

Av Holtålen kommune: Aunegrenda og tidlegare Ålen herad.

Av Roan kommune: Området mellom Langløftet og grensa mot Åfjord.

Av Tydal kommune: Bruka i Stugudalen og på Løvøya.

Av Rennebu kommune: Nerskogen til og med Meåsen.

Av Midtre Gauldal kommune: Bruka i dalføra Bua og Endalen, avgrensa frå og med tettstaden Enodden og sørover.

Av Oppdal kommune: Nerskogen, Storlidalen frå og med Stenboeng utover til Storligrenda og Drivdalen ovafor Isbrekka.

Av Åfjord kommune: Området mellom brua nord for Børmark og grensa mot Roan.

Nord-Trøndelag:

Namsskogan og Vikna kommunar.

Av Nærøy kommune: Dei områda av kommunen som ikkje er nemnde i sone D inkl. Nærøya.

Av Meråker kommune: Bruka i dei avgrensa fjellgrendene Stordalen, Teveldalen og Fersdalen.

Av Verdal kommune: Vera.

Av Steinkjer kommune: Lustadgrenda.

Nordland:

Distrikta sør for Polarsirkelen med unntak av dei områda som er nemnde under sone F og G.

Sone F

Nord-Trøndelag:

Røyrvik, Leka og Lierne kommunar.

Nordland:

Distrikta sør for Vestfjorden og nord for Polarsirkelen med unntak av dei områda som ligg i sone G.

Vega, Træna, Lurøy, Rødøy, Dønna og Herøy kommunar.

Av Hattfjelldal kommune: Heile kommunen med unntak av dei bruk som er nemnde i sone G.

Av Rana kommune: Røssvassdalen ned til Røssvold. Området Langvatnet.

Av Grane kommune: Bruka Stormoen gnr. 81/4 og 81/6.

Av Vefsn kommune: Elsfjord og Drevvatn etter følgjande avgrensing: Frå aust langs Kaldåga ned til Ømmervatn - over Ømmervatn - over Helfjellet - ned Mølnbekken til Drevjælva og vidare opp Tveråga, Eiterådalen gnr. 29/1 og Hundåla, Oppland, Husvika og Vestvågan.

Av Brønnøy kommune: Sauren, Velfjorden og Tosen-området. Grensa mot Brønnøy blir sett ved Gåseheia, slik at gnr. 114 Salbu blir med i sone F.

Av Alstahaug kommune: Lauvøylandet krets. Austbø og Mindland.

Av Nesna kommune: Hugla, Handnesøy og Tomma.

Av Leirfjord kommune: Sundøy.

Vevelstad kommune.

Av Bindal kommune: Gaupen, Skotnes og Harangen.

Sone G*Nordland:*

Lofoten, Vesterålen og Ofoten.

Hamarøy og Tysfjord kommunar.

Av Rana kommune: Dunderlandsdalen ned til Storforshei, Grønnfjelldalen, Plurdalen ned til Villen, Rausandaksel og Bjørnvassli.

Av Grane kommune: Bruka i Fiplingsdalen samt bruket ved Svartvatn og bruket Svenningdal gnr. 55/18.

Av Hattfjelldal kommune: Bruka som ligg i området Røssvatnet inkl. Favnvatnet og Krutådalen.

Av Hemnes kommune: Bruka i Bleikvassli ned til Stabbfossen, Bjerkadalen (5 høgtligjande gardar) og 4 bruk i Brygfjelldal.

Av Vefsn kommune: Austerbygda samt bruca 84/1 og 84/6 i Herringbotn, Ravassåsen 93/1.

Troms:

Heile fylket med unntak av dei områda som er nemnde i sone H og I.

Sone H*Troms:*

Lyngen, Karlsøy og Storfjord kommunar.

Av Balsfjord kommune: Lakselvdalen.

Av Tromsø kommune: Ringvassøy, Reinøy, Rebbenesøy, Sandøya, Musvær, Vengsøy, Ullsfjord/Oldervik/Sørfjord.

Sone I*Troms:*

Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæningen kommunar.

Finnmark:

Alta kommune.

*Sone J**Finnmark:*

Heile fylket med unntak av Alta kommune.

VEDLEGG 3: SONER FOR DISTRIKTSTILSKUDD FOR KJØTT

Sone 1

Omfatter landet utenom sone 2 – 5.

Sone 2

Sone 2 for distriktstilskudd kjøtt omfatter produsenter i de nedenfor nevnte fylker, kommuner eller deler av kommuner.

Østfold:

Av Hvaler kommune: De områder av kommunen som ligger øst for Løperen.

Vestfold:

Av Nøtterøy kommune: Øyene Hvalø og Søndre Årø.

Akershus:

Hurdal kommune.

Av Eidsvoll kommune: Tidligere Feiring herred og bruka øst og nord for Minnesund og ovenfor Tjernsmo.

Av Nannestad kommune: Området vest og nord for en linje Herstua - Dal - Sjøvold til Hurdalsjøen og bruka nord for riksvei 120 fra Herstua til Borhaug.

Hedmark:

Kongsvinger, Nord-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Elverum.

Av Ringsaker kommune: Områdene ovenfor 350 m.o.h. og brukene i Brøttum sogn fra og med Freng og oppover. Brukene Ulven gnr. 393/1, Simenstad 138/1, Skyberg 225/1 og Båberg 134/1.

Av Stange kommune: Hele kommunen med unntak av følgende område som er i sone 1: Området vest for ei linje fra Gjøvika nord for Tangen – Sørholte – Uthuskrysset, Maagardskrysset og derfra vest for veien til Løten grense ved Klevfoss.

Av Løten kommune: Hele kommunen med unntak av følgende område som er i sone 1: Området sør og vest for linje Fv.115 fra Vangs grense til Heimdal og derfra rett sør til Aanestad-krysset, videre veien til Vealund og Brovoll, derfra nord for Svartelva til Romedal grense

Av Hamar kommune: Områdene over 350 m.o.h. i tidligere Vang kommune.

Av Stor-Elvdal, Åmot og Rendalen kommuner: De områder som ikke er nevnt under sone 3.

Oppland:

De områdene i kommunene Lesja, Dovre, Skjåk, Lom, Vang, Vestre Slidre, Øystre Slidre, Gausdal, Sør-Fron, Nord-Fron, Vågå, Sel, Ringebu, Nordre Land, Nord-Aurdal, Sør-Aurdal og Etnedal som ikke er nevnt under sone 3.

Av Østre Toten kommune: Områdene ovenfor 350 m.o.h. og brukene Skjefstad 188/1, Rise

194/1, Rise søndre 194/10, Skinstad 198/3, Skinnestad 198/1 i Lensbygda og Olterud 206/2, Rødningsby 44/1, Byvegen 202/1 og Ravnsborg 201/7 på Skreia, samt Vestre Garder 189/4 og Kalrustad Vestre 122/1.

Buskerud:

Flå, Krødsherad, Flesberg, Rollag kommuner.

Områdene i kommunene Nes, Gol, Nore og Uvdal som ikke er nevnt under sone 3.

Av Sigdal kommune: Grenda Grønnhovd, Finnerudskogen, Grenskogen og Håsskogen. Området ovenfor Sandbråten.

Av Kongsberg kommune: Jondalen, Meheia, Bevergrenda, Raumyr, Mykleområdet og Hoppestul.

Av Øvre Eiker kommune: Lurdalen.

Av Ringerike kommune: Ådal ned til Ringen. Soknedalen ned til Bårnås bru.

Telemark:

Hele fylket unntatt de områdene i kommunene Kviteseid, Fyresdal, Vinje, Tokke, Seljord, Hjartdal og Tinn som er nevnt under sone 3.

Aust-Agder:

Hele fylket unntatt Bykle og Valle kommune samt de bruk i Bygland kommune som er nevnt under sone 3.

Vest-Agder:

Hele fylket.

Rogaland:

Eigersund, Haugesund, Sokndal, Lund, Forsand, Strand, Hjelmeland, Suldal, Sauda, Finnøy, Kvitsøy, Bokn, Tysvær, Karmøy, Utsira og Vindafjord kommune.

Av Bjerkreim kommune: Ørsdalen, Strandgardene langs Ørsdalsvatnet og heigardene Sundover, Austrumdal, Grøttedal, Gravdal, Hatteskaret, Skiftingsholen, Dalen, Tjørn, Hytland, Netland, Efteland og Åsen.

Av Gjesdal kommune: Frafjord, Dirdal samt Mork. Øvre og Nedre Maudal, Byrkjedal og Øvstebødal.

Av Sola kommune: Rott.

Av Rennesøy kommune: Brimse.

Hordaland:

Hele fylket, unntatt de områdene som er nevnt under sone 3.

Sogn og Fjordane:

Hele fylket, unntatt de områdene som er nevnt under sone 3.

Møre og Romsdal:

Hele fylket, unntatt de områdene som er nevnt under sone 3.

Sør-Trøndelag:

Klæbu, Hemne, Snillfjord, Hitra, Frøya, Ørland, Agdenes, Rissa, Bjugn, Åfjord, Roan, Osen og Meldal kommuner.

Av Holtålen, Midtre Gauldal, Selbu og Rennebu kommuner: De områdene som ikke er nevnt under sone 3.

Av Malvik kommune: Mostadmarka og Nybrodalen.

Av Trondheim kommune: Bratsberg krets og Jonsvatn krets.

Av Melhus kommune: Området fra og med Kottum og sør for Holem. Området mellom Kvål til og med Røskaft unntatt sidedalene og de flatere terrasser ved Kvål som er i sone 1.

Løkmyrene, gnr. 51/2, 50/2 og 13/1. Tidligere Hølonda herred og Tømmesdalen.

Av Skaun kommune: Området ovenfor følgende grense: Bruka vest for elva Viggja fra grensa mot Orkdal. Fra Helbekken ved Viggja og østover mellom Lien og Engen, langs skogen ned til riksveg 65 mellom Nygården og Tinden. Grena følger så riksveg 65 til Eli-grense, langs vegen til fylkesveg 772 til Fossan. Derfra mellom bruca gnr. 148/1 og 151/1 ned til riksveg 709.

Videre langs denne til Daløya. Derfra langs Børsaelva til grensa Hanberg 168/3 og videre mellom 168/1 og 168/3 over skogen til elva Meia som den følger nord til sjøen. Derfra går grensa østover langs sjøen til Hammerbekken til Nuvika, videre langs fylkesveg 801 til Snøfugl og videre sørøst til Saltnesberga, som den følger sør om Lykkja 6/5 og ned til elva Vigda. Følger elva videre nedover til Huseby, østover mellom gnr. 10/1 og 14/1 og sør og øst for tunet på Huseby og nord til sjøen. Bruket Østhus.

Av Orkdal kommune: Hele kommunen unntatt bruca i dalbotnen som er i sone 1.

Nord-Trøndelag:

Namsos, Leksvik, Mosvik, Verran, Namdalseid, Snåsa, Grong, Høylandet, Overhalla, Fosnes, Flatanger, Vikna og Nærøy kommuner.

Av Meråker kommune: Hele kommunen unntatt de områder som er nevnt under sone 3.

Av Stjørdal kommune: Området ovenfor Einang fra og med Skjervdalen. Boråsgrenda samt resten av Forradalen fra og med Fordal bruk i Foradalen. Vassbygda ovenfor Mæla til og med Lundåsen. Øvre Lånke. Vigdenes krets. Åsanfeltet, Beitland og Buland. Ytteråsen og Øvre Langstein krets. Sunndal.

Av Levanger kommune: Området utenfor Sveberg - Olden - Geirset - Kongshaug - Munkrødstad nedre - Fossen - Mostad - Matbergaunet - Sørmarka - Lund - Sunde øvre - Hojemstjønnå - Elgseter - Reitan - Myrvang - langs Stokkavola til Avdal - Spilsetbakken - Brakstad - Hopla - Hamarøy - Furnes - Vestli - samt Slengsgrenda og bruket Vandvik 69/10. Bruca i Ertsåsen ovenfor Slåttsve samt bureisingsbruca på bureisningsfeltet i Frol skogeierdommer. Buraune, bruca på Åsfjellet og bruca i Markabygda ovenfor Sjøstad.

Av Frosta kommune: Området innenfor ei linje fra Ulviksveet til Fagerheim 42/1, langs Fv. 64 til Romma - Kvamme lille (inkludert Solvang, Volden, Kvamvold, Kvamstad og Kvamme lille) - langs Fv. 61 til Fossli + Sørengplassen og Aatlo - Helland, videre i rett linje til pkt. Frosta Statsalmenning - Levanger kommune. Fra dette punkt langs kommunegrensa til Lillevik 53/1.

Av Verdal kommune: Området utenfor og ovenfor linja Gresset - Augla - Lyngåsen - Jermstad vestre - Brannhaug - Gudding nedre - Skjørdal - Sveberg, unntatt bruca i dalbotten og på elveterrassene vest for Vuku kirke som er i sone 1. Helgådalen overfor Ullvilla, samt bruca på

Hellbakkene og Årstadbakkene. Bruka i Romsdalen og Åsan, Skavhaug og Kvernmo, Vera og Sul.

Av Steinkjer kommune: Området i tidligere Kvam og Stod herreder og bruka i tidligere Beitstad herred unntatt Bartnes og Moen kretser, samt bruka i Austlid krets i tidligere Egge herred, samt bruka ovenfor Fossum Bruka i tidligere Ogdalen herred ovenfor Vibe - Oftenåsen. Av tidligere Sparbu herred: Skarpnes krets og bruka ovenfor linja Oftenåsen - Hofstad - Rygg - Svepstad - Rokka - Veiesdalen - Vådalsvatnet samt Trøgstad-grenda. Gaulstadgrenda.

Av Inderøy kommune: Røflogrenda. Området innenfor en linje fra Skarnsundet til Tittinghalla - vegdelet ved Klepp - rett linje vegdelet til Ulstad til kryssing med veg Lyngstad/Reitensjøen ved Folsanden samt Kjelsås 41/1 og Vollan 21/1. Videre området innenfor en linje fra utløpet av Henjaelva i sjøen - Trondstadbakken - Dalengåsen - Sakshaugberg - Heggåsen - vegdelet Refsås/Rv. 761 - langs Rv. 761 - Gangstad - Korsen - langs Fv. 229 til grensa mellom Hembre/Vikan til sjøen. Bruket Åsvangen 40/2 og bruket Almenningen gnr. 75/1.

Sone 3

Sone 3 for distriktstilskudd kjøtt omfatter produsenter i de nedenfor nevnte fylker, kommuner eller deler av kommuner.

Hedmark:

Os, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal, Engerdal og Trysil kommuner.

Av Stor-Elvdal kommune: Sollia, Atna krets.

Av Rendalen kommune: Midtskogen, Finstad, Undsetbrenna og Hanestad.

Av Åmot kommune: Brukene i Osen-området nord og sør for Nyjord på Oskjølen.

Oppland:

Dovre, Lesja, Vang, Vestre Slidre, Øystre Slidre og Etnedalen kommuner, og de bruk som sokner til vegen fra Øystre Slidre grense (Meisdalen) og ned til Døvrekrysset. Fodnesgrenda, Åbjør, Golsfjellet og Steinsetbygda.

Av Skjåk kommune: Bråtå og Billingsdalen.

Av Lom kommune: Bøverdalen ovenfor Røysheim.

Av Sel kommune: Murudalen, Leirflaten, Lusæter, Tolstadåsen og Rostgrenda. Øverbygda (inkludert bruket N. Åseng gnr. 180/4) samt baksia (35 bruk sørvest for elva Sjoa) i Heidal og følgende områder i gamle Sel kommune: Selsverket over 400 m.o.h., Rusten, Solhjemslien gnr. 201/2, Liagrenda og Ottadalen over 400 m.o.h. Bruket Gringstuen gnr. 276/3.

Av Nord-Fron kommune: Skåbu og Tverrbygda, Lauåsfeltet og Kvikne.

Av Sør-Fron kommune: Espedalen, Kvarvet og Øverbygda.

Av Gausdal kommune: Espedalen, Olstad nord for Dørja og Nedre Svatum. Øvre Svatum.

Av Vågå kommune: Synstlien, Skårvangen, Øvregardene, Øvre Nordherad, Skogbygda.

Av Ringebu kommune: Venabygda til Rudi og Brekkom. Imsdalen.

Av Nordre Land: Nord-Torpa, Skinnerlibygda, Skartlien og Vest-Torpa.

Av Nord-Aurdal: Bruk som sokner til vegen fra Øystre Slidres grense (Meisdalen) og ned til Døvrekrysset. Områdene Fodnesgrenda, Åbjør, Golsfjellet og Steinsetbygda. Av Sør-Aurdal

kommune: Leirskogen.

Buskerud:

Hemsedal, Ål og Hol kommuner.

Av Gol kommune: Grønlia.

Av Nes kommune: Rukkedalen, Børtnes-ødegårdene, Garnås, Liagårdene og Haugaplassgrenda. Nes Saueavlslag.

Av Nore og Uvdal kommune: Alle sidedalene og hoveddalføret overfor Dokkebergfossen.

Telemark:

Tinn, Vinje og Tokke kommune.

Av Hjartdal kommune: Tuddal sokn.

Av Seljord kommune: Åmotsdal sokn og Svartdal til og med brukene som sokner til Natadalsvegen. Åsan-gårdene.

Av Kviteseid kommune: Brunkeberg sokn og bruket Hovdekleiv.

Av Fyresdal kommune: Kleivgrend, Åslandsgrend, Birtedalen og området Fjellgardane.

Aust-Agder:

Bykle og Valle kommune.

Bygland kommune: brukene Nedre Gakkestad 21/2, Lidtveit 22/1, Lidtveit 22/2, Lidtveit 22/3 og Haugetveit 23/1.

Hordaland:

Bømlo, Austevoll, Sund, Fjell, Askøy, Meland, Øygarden, Radøy, Lindås, Fedje, Austrheim og Masfjorden.

Av Odda: Området opp og øst for Skare.

Av Eidfjord: Øvre Eidfjord.

Vaksdal: Bergsdalen og Øvre Eksingedalen.

Av Voss: Vossestrand nord og øst for Vinje. Raundalen opp for Klyve, Bordalen opp for Fære/Rio og området vest for Bulken, Helgaset, Hilstveit, Øvre Fenne og Bulko.

Sogn og Fjordane:

Gulen, Solund, Hyllestad, Askvoll, Fjaler, Flora, Bremanger, Vågsøy og Selje.

Av Gaular kommune: De områder som tidligere tilhørte Fjaler kommune.

Av Luster: Veitastrand og Jostedalen.

Møre og Romsdal:

Vanylven, Sande, Herøy, Sandøy, Midsund, Smøla og Aure.

Av Volda: Hele sørsida av Voldsfjorden. Austefjordområdet med avgrensing på nordsiden t.o.m. Hjartåbygda.

Av Ørsta: Tidligere Hjørundfjord kommune med unntak av Bondalen.

Av Haram: Fjørtoft.

Av Stranda: Tidligere Synnlyven kommune med Geiranger. Fausadal og Liabygda.

Av Norddal: Brukene Lingås gnr. 2/1,2,6 og Muriås 3/1. Ellers hele kommunen med unntak av Valldal opp til Furneset.

Av Stordal: Hele kommunen med unntak av strekningen fra Stordal sentrum til Vad bru.

Av Rauma: Strekningen fra Foss til Oppland grense.

Av Molde: Sekken.

Av Nesset: Eikesdal og sidene av Eikesdalsvatnet.

Av Rindal: Romundstadbygda. Grønlifelet overfor Grønli. Fjellet og brukene øst for Halgunset (gnr. 49). Rørdalen. Bruket Fossdal gnr. 62/3.

Av Sunndal: Brukene Jenstad, Hafsås og Svisdal.

Av Surnadal: Bøverdalen ned til og med Myrholt.

Av Gjemnes: Osmarka og Brakstadbygda.

Sør-Trøndelag:

Røros, Tydal og Oppdal kommuner.

Av Holtålen kommune: Aunegrenda, garden Stor-Olagården og gamle Ålen herred.

Av Rennebu kommune: Nerskogen og alle bruk ovenfor Skjepphaug. Meås gnr. 152.

Av Midtre Gauldal kommune: Budalen og Haukas dalføre i Soknedal sør for Økdal og Bjerkenes.

Av Selbu kommune: Nekåbjørgen og Flora

Nord-Trøndelag:

Røyrvik, Lierne, Leka og Namsskogan kommuner.

Meråker: Torsbjørkdalen overfor Tømmeråseggen, Stordalen t.o.m. Øian, Teveldalen t.o.m. Tovmodalen, Bjørkslettet og Fersdalen.

Sone 4

Sone 4 for distriktstilskudd kjøtt omfatter produsenter i de nedenfor nevnte fylker, kommuner eller deler av kommuner.

Nordland:

Hele fylket.

Troms:

Hele fylket unntatt områdene i sone 5.

Sone 5

Sone 5 for distriktstilskudd kjøtt omfatter produsenter i de nedenfor nevnte fylker, kommuner eller deler av kommuner.

Troms:

Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæningen kommuner.

Av Tromsø kommune: Ullsfjord og Aldervik og øyene Vengsøya, Musvær, Risøy og Sandøya. Kommunens del av Rebbenesøy, Ringvassøy og Renøy.

Av Balsfjord kommune: Lakselvdalen. Tamokdalen. (Tilskuddsgrensa sørover er satt ved kommunegrensa til Målselv, og tilskuddsgrensa nordover er satt nederst i dalen i et område uten bebyggelse.)

Finnmark:

Hele fylket.